ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं

3.10 तैत्तरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके प्रथमः प्रश्नः(सावित्रचयनम्)

3.10.1 अनुवाकं 1 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते

T.B.3.10.1.1

संज्ञानं विज्ञानं प्रज्ञानं जानदभिजानत् ।

संकल्पमानं प्रकल्पमान–मुपकल्पमान–मुपक्लृप्तं क्लृप्तं ।

श्रेयो वसीय आयथ्संभूतं भूतं ॥ चित्रः केतुः प्रभानाभान्थ् संभान् ।

ज्योतिष्मा७–स्तेजस्वानातप७–स्तपन्नभितपन्न् ।

रोचनो रोचमानः–शोभनः–शोभमानः कल्याणः ॥

दर्.शा दृष्टा दर्.शता विश्वरूपा सुदर्.शना ।

आप्यायमाना प्यायमाना–प्याया सूनृतेरा ।

आपूर्यमाणा पूर्यमाणा पूरयन्ती पूर्णा पौर्णमासी ॥

दाता प्रदाताऽऽनन्दो मोदः प्रमोदः । **1 (10)**

T.B.3.10.1.2

आवेशाय–न्निवेशयन्थ्सम्ँवेशनः सꣳशान्तः शान्तः ।

आभवन् प्रभवन्–थ्संभवन्–थ्संभूतो भूतः ॥

प्रस्तुतं ँविष्टुतꣳ सꣳस्तुतं कल्याणं ँविश्वरूपं ।

शुक्रममृतं तेजस्वि तेजः समिद्धं ।

अरुणं भानुमन् मरीचिमदभितपत् तपस्वत् ॥

सविता प्रसविता दीप्तो दीपयन् दीप्यमानः ।

ज्वलं ज्वलिता तपन् वितपन्–थ्सन्तपन्न् ।

रोचनो रोचमानः शुंभूः शुंभमानो वामः ॥

सुता सुन्वती प्रसुता सूयमाना ऽभिषूयमाणा ।

पीती प्रपा संपा तृप्ति–स्तर्पयन्ती । **2 (10)**

T.B.3.10.1.3

कान्ता काम्या कामजाता ऽऽयुष्मती कामदुघा ॥

अभिशास्ता ऽनुमन्ता–ऽऽनन्दो मोदः प्रमोदः ।

आसादयन् निषादयन्–थ्सꣳसादनः सꣳसन्नः सन्नः ।

आभू र्विभूः प्रभूः शंभू र्भुवः ॥ पवित्रं पवयिष्यन् पूतो मेद्ध्यः ।

यशो यशस्वा–नायुरमृतः । जीवो जीविष्यन् थ्स्वर्गो लोकः ॥

सहस्वान् थ्सहीया–नोजस्वान् थ्सहमानः ।

जयन्न–भिजयन्–थ्सुद्रविणो द्रविणोदाः ।

आर्द्रपवित्रो हरिकेशो मोदः प्रमोदः ॥ **3 (10)**

T.B.3.10.1.4

अरुणो ऽरुणरजाः पुण्डरीको विश्वजिद–भिजित् ।

आर्द्रः पिन्वमानो ऽन्नवान्–रसवा–निरावान् ।

सर्वौषधः संभरो महस्वान् ॥ एजत्का जोवत्काः ।

क्षुल्लकाः शिपिविष्टकाः ।

सरिस्त्राराः सुशेरवः । अजिरासो गमिष्णवः ॥

इदानीं तदानी–मेतर्हि क्षिप्रमजिरं ।

आशु निमेषः फणो द्रवन्नति–द्रवन् ।

त्वरꣳ स्त्वरमाण आशुराशीयाञ्जवः {आशुराशीयान् जवः} ( ) ॥

अग्निष्टोम उक्थ्यो ऽतिरात्रो द्विरात्र–स्त्रिरात्र–श्चतूरात्रः ।

अग्निर् ऋतुः सूर्य ऋतुश्चन्द्रमा ऋतुः ॥

प्रजापतिः सम्ँवथ्सरो महान्कः ॥ **4 (13)**

(प्रमोद – स्तर्पयन्ती – प्रमोदो – जवस्त्रीणि च) (A1)

3.10.2 <u>अनुवाकं 2 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते</u>

<u>T.B.3.10.2.1</u>

भूरग्निं च पृथिवीं च मां च । त्रीꣳश्च लोकान् थ्सम्ँवथ्सरं च ।
प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥
भुवो वायुं चान्तरिक्षं च मां च । त्रीꣳश्च लोकान् थ्सम्ँवथ्सरं च ।
प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतयाऽ ङ्गिरस्वद् ध्रुवा सीद ।
स्वरादित्यं च दिवं च मां च । त्रीꣳश्च लोकान् थ्सम्ँवथ्सरं च ( ) ।
प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया ऽङ्गिरस्वद् ध्रुवा सीद ।
भूर्भुवः स्व–श्चन्द्रमसं च दिशश्च मां च ।
त्रीꣳश्च लोकान् थ्संवथ्सरं च । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।
तया देवतया ऽङ्गिरस्वद् ध्रुवा सीद ॥ **5 (16)**

(सम्ँवथ्सरं च षट् च)(A2)

3.10.3 अनुवाकं 3 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते

T.B.3.10.3.1

त्वमेव त्वां वेत्थ योऽसि सोऽसि । त्वमेव त्वामचैषीः ।

चितश्चासि संचित–श्चास्यग्ने । एतावाꣳश्चासि भूयाꣳश्चास्यग्ने ।

यत्ते अग्ने न्यूनं यदु तेऽतिरिक्तं । आदित्या–स्तदंङ्गिरस–श्चिन्वन्तु ।

विश्वे ते देवाश्चिति–मापूरयन्तु । चितश्चासि संचित–श्चास्यग्ने ।

एतावाꣳश्चासि भूयाꣳश्चास्यग्ने ।

मा ते अग्ने ऽचयेन माऽति च येनायुरावृक्षि ( ) ।

सर्वेषां ज्योतिषां ज्योति र्यददावुदेति । तपसो जातमनि–भृष्टमोजः।

तत्ते ज्योतिरिष्टके । तेन मे तप । तेन मे ज्वल । तेन मे दीदिहि ।

यावद्देवाः । यावदसाति सूर्यः । यावदुतापि ब्रह्म ॥ **6 (19)**

(आवृक्षि नव च) (A3)

3.10.4 अनुवाकं 4 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते

T.B.3.10.4.1

सम्ँवथ्सरोऽसि परिवथ्सरोऽसि । इदावथ्सरोऽसी–दुवथ्सरोऽसि ।

इद्वथ्सरोऽसि वथ्सरोऽसि । तस्य ते वसन्तः शिरः ।

ग्रीष्मो दक्षिणः पक्षः । वर्.षाः पुच्छं । शरदुत्तरः पक्षः ।

हेमन्तो मद्ध्यं । पूर्वपक्षाश्चितयः । अपरपक्षाः पुरीषं । **7 (10)**

T.B.3.10.4.2

अहोरात्रा–णीष्टकाः । ऋषभोऽसि स्वर्गो लोकः ।

यस्यां दिशि महीयसे । ततो नो मह आवह ।

वायु र्भूत्वा सर्वा दिश आवाहि । सर्वा दिशोऽनु विवाहि ।

सर्वा दिशोऽनु सम्ँवाहि । चित्त्या चिति–मापृण ।

अचित्त्या चिति–मापृण । चिदसि समुद्रयोनिः । **8 (10)**

T.B.3.10.4.3

इन्दु र्दक्षः श्येन ऋतावा । हिरण्यपक्षः शकुनो भुरण्युः ।

महान् थ्सधस्थे ध्रुव आनिषत्तः ।

नमस्ते अस्तु मा मा हिꣳसीः । एति प्रेति वीति समित्युदिति ।

दिवं मे यच्छ । अन्तरिक्षं मे यच्छ । पृथिवीं मे यच्छ ।

पृथिवीं मे यच्छ । अन्तरिक्षं मे यच्छ ( ) । दिवं मे यच्छ ।

अह्ना प्रसारय । रात्र्या समच । रात्र्या प्रसारय । अह्ना समच ।

कामं प्रसारय । कामꣳ समच ॥ **9 (17)**

(पुरीषꣳ – समुद्रयोनिः – पृथिवीं मे यच्छान्तरिक्षं मे यच्छ सप्त च) (A4)

3.10.5 <u>अनुवाकं 5 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते</u>

<u>T.B.3.10.5.1</u>

भूर्भुवः स्वः । ओजो बलं । ब्रह्म क्षत्रं । यशो महत् ।

सत्यं तपो नाम । रूप–ममृतं । चक्षुः श्रोत्रं । मन आयुः ।

विश्वं यशो महः । समं तपो हरो भाः ( ) ।

जातवेदा यदि वा पावकोऽसि । वैश्वानरो यदि वा वैद्युतोऽसि ।

शं प्रजाभ्यो यजमानाय लोकं ।

ऊर्जं पुष्टिं दद–दभ्याववृथस्व ॥ **10 (14)**

(भाश्चत्वारि च) (A5)

3.10.6 अनुवाकं 6 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते

T.B.3.10.6.1

राज्ञी विराज्ञी । सम्राज्ञी स्वराज्ञी । अर्चिः शोचिः ।

तपो हरो भाः । अग्नि–रिन्द्रो बृहस्पतिः । विश्वे देवा भुवनस्य गोपाः ।

ते मा सर्वे यशसा सꣳसृजन्तु ॥ **11 (7)**

(राज्ञीन्द्रो मा सप्त (A6)

3.10.7 अनुवाकं 7 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते

T.B.3.10.7.1

असवे स्वाहा वसवे स्वाहा । विभुवे स्वाहा विवस्वते स्वाहा ।

अभिभुवे स्वाहा–ऽधिपतये स्वाहा ।

दिवांपतये स्वाहा ऽꣳहस्पत्याय स्वाहा ।

चाक्षुष्मत्याय स्वाहा ज्योतिष्मत्याय स्वाहा ।

राज्ञे स्वाहा विराज्ञे स्वाहा । सम्राज्ञे स्वाहा स्वराज्ञे स्वाहा ।

शूषाय स्वाहा सूर्याय स्वाहा । चन्द्रमसे स्वाहा ज्योतिषे स्वाहा ।

सꣳसर्पाय स्वाहा कल्याणाय स्वाहा ( ) ।

अर्जुनाय स्वाहा ॥ **12 (11)**

(कल्याणाय स्वाहैकं च) (A7)

3.10.8 <u>अनुवाकं 8 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते</u>

<u>T.B.3.10.8.1</u>

विपश्चिते पवमानाय गायत । मही न धारा ऽत्यन्धो अर्.षति ।

अहिर्.ह जीर्णामतिसर्पति त्वचं । अत्यो न क्रीडन्न सरद्वृषा हरिः ।

उपयामगृहीतोऽसि मृत्यवे त्वा जुष्टं गृह्णामि ।

एष ते योनिर्मृत्यवे त्वा ॥ अप मृत्यु–मपक्षुधं । अपेतः शपथं जहि ।

अधा नो अग्न आवह । रायस्पोषꣳ सहस्रिणं । **13 (10)**

<u>T.B.3.10.8.2</u>

ये ते सहस्रमयुतं पाशाः । मृत्यो मर्त्याय हन्तवे ।

तान्. यज्ञस्य मायया । सर्वानव यजामहे ॥ भक्षो ऽस्यमृत भक्षः ।

तस्य ते मृत्यु–पीतस्या–मृतवतः । स्वगा–कृतस्य मधुमतः ।

उपहूतस्यो–पहूतो भक्षयामि ॥

मन्द्रा ऽभिभूतिः केतु र्यज्ञानां वाँक् । असावेहि । **14 (10)**

T.B.3.10.8.3

अन्धो जागृविः प्राण । असावेहि । बधिर आक्रन्दयित–रपान ।

असावेहि । अहस्तोस्त्वा चक्षुः । असावेहि । अपादाशो मनः ।

असावेहि । कवे विप्रचित्ते श्रोत्र । असावेहि । **15 (10)**

T.B.3.10.8.4

सुहस्तः सुवासाः । शूषो नामास्य–मृतो मर्त्येषु ।

तन्त्वाऽहं तथा वेद । असावेहि । अग्निर्मे वाचि श्रितः ।

वाग्घृदये । हृदयं मयि । अहममृते ।

अमृतं ब्रह्मणि । वायुर्मे प्राणे श्रितः । **16 (10)**

T.B.3.10.8.5

प्राणो हृदये । हृदयं मयि । अहममृते । अमृतं ब्रह्मणि ।

सूर्यो मे चक्षुषि श्रितः । चक्षुर्. हृदये । हृदयं मयि । अहममृते ।

अमृतं ब्रह्मणि । चन्द्रमा मे मनसि श्रितः । **17 (10)**

T.B.3.10.8.6

मनो हृदये । हृदयं मयि । अहममृते । अमृतं ब्रह्मणि ।

दिशो मे श्रोत्रे श्रिताः । श्रोत्र७ं हृदये । हृदयं मयि । अहममृते ।

अमृतं ब्रह्मणि । आपो मे रेतसि श्रिताः । **18 (10)**

T.B.3.10.8.7

रेतो हृदये । हृदयं मयि । अहममृते । अमृतं ब्रह्मणि ।

पृथिवी मे शरीरे श्रिता । शरीरꣳ हृदये । हृदयं मयि । अहममृते ।

अमृतं ब्रह्मणि । ओषधिवनस्पतयो मे लोमसु श्रिताः । **19 (10)**

T.B.3.10.8.8

लोमानि हृदये । हृदयं मयि । अहममृते । अमृतं ब्रह्मणि ।

इन्द्रो मे बले श्रितः । बलꣳ हृदये । हृदयं मयि । अहममृते ।

अमृतं ब्रह्मणि । पर्जन्यो मे मूर्द्ध्नि श्रितः । **20 (10)**

T.B.3.10.8.9

मूर्द्धा हृदये । हृदयं मयि । अहममृते । अमृतं ब्रह्मणि ।

ईशानो मे मन्यौ श्रितः । मन्युर्. हृदये । हृदयं मयि । अहममृते ।

अमृतं ब्रह्मणि । आत्मा म आत्मनि श्रितः( ) । **21 (10)**

T.B.3.10.8.10

आत्मा हृदये । हृदयं मयि । अहममृते । अमृतं ब्रह्मणि ।

पुनर्म आत्मा पुनरायुरागात् । पुनः प्राणः पुनराकूत–मागात् ।

वैश्वानरो रश्मिभि र्वावृधानः । अन्तस्तिष्ठत्वमृतस्य गोपाः ॥ **22 (8)**

(सहस्रिण – मिहि – श्रोत्रासावेहि – प्राणे श्रितो – मनसि श्रितो – रेतसि श्रिता – लोमसु श्रिता – मूर्द्धनि श्रित – आत्मनि श्रितो – +ऽष्टौ च) (A8)

Special Korvai

(अग्निर् वायुः सूर्य श्चन्द्रमा दिश आपः पृथि व्योषधिवनस्पतय इन्द्रः पर्जन्य ईशान आत्मा पुनर्मे त्रयोदश)

3.10.9 अनुवाकं 9 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते

T.B.3.10.9.1

प्रजापति र्देवानसृजत । ते पाप्मना संदिता अजायन्त ।
तान् व्यद्यत् । यद् व्यद्यत् । तस्माद् विद्युत् । तमवृश्चत् ।
यदवृश्चत् । तस्माद् वृष्टिः । तस्माद् यत्रैते देवते अभिप्राप्नुतः ।
विच हैवास्य तत्र पाप्मानन्द्यतः । **23 (10)**

T.B.3.10.9.2

वृश्चतश्च ॥ सैषा मीमाꣳसाऽग्निहोत्र एव संपन्ना । अथो आहुः ।
सर्वेषु यज्ञक्रतुष्विति ॥ होष्यन्नप उपस्पृशेत् ।
विद्युदसि विद्यमे पाप्मानमिति । अथ हुत्वोपस्पृशेत् ।

वृष्टिरसि वृश्च मे पाप्मानमिति ।

यक्ष्यमाणो वेष्ट्वा वा । वि च हैवास्यैते देवते पाप्मानं द्यतः । **24 (10)**

T.B.3.10.9.3

वृश्चतश्च ॥ अत्यꣳहो हारुणिः । ब्रह्मचारिणे प्रश्नान् प्रोच्य प्रजिघाय ।

परेहि । प्लक्षं दैयां (दैय्यां) पातिं पृच्छ ।

वेत्थ सावित्रां(**3**) न वेत्था(**3**) इति ।

तमागत्य पप्रच्छ । आचार्यो मा प्राहैषीत् ।

वेत्थ सावित्रां(**3**) न वेत्था(**3**) इति । सहोवाच वेदेति ॥ **25 (10)**

T.B.3.10.9.4

स कस्मिन् प्रतिष्ठित इति । परोरजसीति ।

कस्तद्यत् परोरजा इति । एष वाव स परोरजा इति होवाच ।

य एष तपति । एषोऽर्वाग्रजा इति । स कस्मिन् त्वेष इति ।

सत्य इति । किं तथ्सत्यमिति । तप इति । **26 (10)**

T.B.3.10.9.5

कस्मिन्नु तप इति । बल इति ।

किं तद् बलमिति । प्राण इति ।

मास्म प्राणमति पृच्छ इति माऽऽचार्योऽब्रवीदिति होवाच ब्रह्मचारी ॥

सहोवाच प्लक्षो दैयां (दैय्यां) पातिः ।

यद्वै ब्रह्मचारिन् प्राणमत्यप्रक्ष्यः । मूर्द्धा ते व्यपतिष्यत् ।

अहमुत आचार्या–च्छ्रेयान् भविष्यामि ।

यो मा सावित्रे समवादिष्टेति । **27 (10)**

T.B.3.10.9.6

तस्माथ् सावित्रे न सम्ँवदेत ॥

स यो हवै सावित्रं ँविदुषा सावित्रे सम्ँवदते ।

सहास्मि–ञ्छ्रियं दधाति ।

अनु हवा अस्मा असौ तपञ्छ्रियं मन्यते ।

अन्वस्मै श्रीस्तपो मन्यते । अन्वस्मै तपो बलं मन्यते ।

अन्वस्मै बलं प्राणं मन्यते ॥ स यदाह ।

संज्ञानं ँविज्ञानं दर्.शा दृष्टेति । एष एव तत् ॥ **28 (10)**

T.B.3.10.9.7

अथ यदाह । प्रस्तुतं ँविष्टुतꣳ सुता सुन्वतीति । एष एव तत् ॥

एष ह्येव तान्यहानि । एष रात्रयः ॥ अथ यदाह ।

चित्रः केतु र्दाता प्रदाता सविता प्रसविता ऽभिशास्ता ऽनुमन्तेति ।

एष एव तत् । एष ह्येव तेऽह्नो मुहूर्ताः ।

एष रात्रेः ॥ **29 (10)**

T.B.3.10.9.8

अथ यदाह । पवित्रं पवयिष्यन्–थ्सहस्वान्–थ्सहीयानरुणो

ऽरुणरजा इति । एष एव तत् । एष ह्येव ते ऽर्द्धमासाः ।

एष मासाः ॥ अथ यदाह ।

अग्निष्टोम उक्थ्योऽग्निर्. ऋतुः प्रजापतिः सम्ँवथ्सर इति ।

एष एव तत् । एष ह्येव ते यज्ञक्रतवः । एष ऋतवः । **30 (10)**

T.B.3.10.9.9

एष सम्ँवथ्सरः ॥ अथ यदाह । इदानीं तदानीमिति । एष एव तत् ।

एष ह्येव ते मुहूर्तानां मुहूर्ताः ॥ जनको ह वै देहः ।

अहोरात्रैः समाजगाम । तꣳ होचुः । यो वा अस्मान्. वेद ।

विजहत्–पाप्मानमेति । **31 (10)**

T.B.3.10.9.10

सर्व–मायुरेति । अभि स्वर्गं ँलोकं जयति ।

नास्या–मुष्मिन् ँलोकेऽन्नं क्षीयत इति ॥ विजहद्ध वै पाप्मानमेति ।

सर्वमायुरेति । अभि स्वर्गं ँलोकं जयति ।

नास्या–मुष्मिन् ँलोके ऽन्नं क्षीयते ।

य एवं ँवेद ॥ अहीना हाश्वत्थ्यः । सावित्रं ँविदां चकार । **32 (10)**

T.B.3.10.9.11

स ह हꣳसो हिरण्मयो भूत्वा । स्वर्गं ँलोकमियाय ।

आदित्यस्य सायुज्यं ॥ हꣳसो हवै हिरण्मयो भूत्वा ।

स्वर्गं ँलोकमेति । आदित्यस्य सायुज्यं । य एवं ँवेद ॥

देवभागो ह श्रौतर्.षः । सावित्रं ँविदां चकार ।

तꣳ ह वागदृश्यमाना ऽभ्युवाच । **33 (10)**

T.B.3.10.9.12

सर्वम्बत गौतमो वेद । यः सावित्रं ँवेदेति । स होवाच ।

कैषा वागसीति । अयमहꣳ सावित्रः । देवाना–मुत्तमो लोकः ।

गुह्यं महो बिभ्रदिति । एतावति ह गौतमः ।

यज्ञोपवीतं कृत्वा–ऽधो निपपात । नमो नम इति । **34 (10)**

T.B.3.10.9.13

स होवाच । मा भैषी गौतम । जितो वै ते लोक इति ॥

तस्माद्ये के च सावित्रं ँविदुः । सर्वे ते जितलोकाः ॥

स यो हवै सावित्र–स्याष्टाक्षरं पदꣳ श्रिया ऽभिषिक्तं ँवेद ।

श्रिया हैवाभिषिच्यते । घृणिरिति द्वे अक्षरे ।

सूर्य इति त्रीणि । आदित्य इति त्रीणि । **35 (10)**

T.B.3.10.9.14

एतद्वै सावित्र–स्याष्टाक्षरं पद७ श्रियाभिषिक्तं । य एवं ँवेद ।

श्रिया हैवाभिषिच्यते ॥ तदे–तदृचा–ऽभ्युक्तं ।

ऋचो अक्षरे परमे व्योमन् । यस्मिन् देवा अधि विश्वे निषेदुः ।

यस्तन्न वेद किमृचा करिष्यति । य इत् तद्विदुस्त इमे समासत इति ॥

न हवा एतस्यर्चा न यजुषा न साम्ना–ऽर्थोऽस्ति ।

यः सावित्रं ँवेद ॥ **36 (10)**

T.B.3.10.9.15

तदेतत् परि यद्देवचक्रं । आर्द्रं पिन्वमान७ स्वर्गे लोक एति ।

विजहद् विश्वा भूतानि संपश्यत् ॥

आर्द्रो ह वै पिन्वमानः स्वर्गे लोक एति ।

विजहन् विश्वा भूतानि संपश्यन्न् । य एवं ँवेद ॥

शूषो हवै वार्ष्णेयः । आदित्येन समाजगाम । त७ होवाच ।

एहि सावित्रं ँविद्धि ( ) ।

अयं वै स्वर्ग्योऽग्निः पारयिष्णु–रमृता–थ्संभूत इति ।
एष वाव स सावित्रः । य एष तपति ।
एहि मां विद्धि । इति हैवैनं तदुवाच ॥ **37 (15)**

(द्यतो – द्यतो – वेदेति – तप इति – समवादिष्टेति – तद् – रात्रेर्. – ऋतवः – एति – चकारो – वाच – नम इत्या – दित्य इति त्रीणि – सावित्रं वेद – विद्धि पञ्च च) (A9)

Special Korvai

(प्रजापतिर्देवान् संज्ञानं प्रस्तुतं तान्यहान्येष रात्रयास्चित्र के तुस्तेऽह्नो मुहूर्तो रात्रेः पवित्रं तेऽर्ध मासा अग्निष्टोमो यज्ञक्रतव इदानीं मुहूर्तानां जनकोऽहीना देवभागः कैषा वाङ्म शूषो ह वै षोडश)

3.10.10 <u>अनुवाकं 10 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते</u>

<u>T.B.3.10.10.1</u>

इयं वाव सरघा । तस्या अग्निरेव सारघं मधु ।
या एताः पूर्वपक्षा–परपक्षयो रात्रयः । ता मधुकृतः ।

यान्यहानि । ते मधुवृषाः ।

स यो ह वा एता मधुकृतश्च मधुवृषाꣳश्च वेद ।

कुर्वन्ति हास्यैता अग्नौ मधु । नास्येष्टापूर्तं धयन्ति ॥

अथ यो न वेद । **38 (10)**

T.B.3.10.10.2

न हास्यैता अग्नौ मधु कुर्वन्ति । धयन्त्यस्येष्टापूर्तं ॥

यो ह वा अहोरात्राणा–न्नामधेयानि वेद ।

नाहोरात्रेष्वा–र्तिमार्च्छति । संज्ञानं ँविज्ञानं दर्.शा दृष्टेति ।

एता–वनुवाकौ पूर्वपक्षस्या–होरात्राणां नामधेयानि ।

प्रस्तुतं ँविष्टुतꣳ सुता सुन्वतीति ।

एतावनु–वाकाव–परपक्षस्या–होरात्राणां नामधेयानि ।

नाहोरात्रेष्वा–र्तिमार्च्छति । य एवं ँवेद ॥ **39 (10)**

T.B.3.10.10.3

यो ह वै मुहूर्तानां नामधेयानि वेद । न मुहूर्तेष्वा–र्तिमार्च्छति ।

चित्रः केतु र्दाता प्रदाता सविता प्रसविता ऽभिशास्ता ऽनुमन्तेति ।

एतेऽनुवाका मुहूर्तानां नामधेयानि ।

न मुहूर्तेष्वा–र्तिमार्च्छति । य एवं वेद ॥

यो ह वा अर्द्धमासा–नाञ्च मासानाञ्च नामधेयानि वेद ।

नार्द्धमासेषु न मासेष्वा–र्तिमार्च्छति ।

पवित्रं पवयिष्यन्–थ्सहस्वान्–थ्सहीयानरुणो ऽरुणरजा इति ।

एतेऽनुवाका अर्द्धमासानाञ्च मासानाञ्च नामधेयानि । **40 (10)**

T.B.3.10.10.4

नार्द्धमासेषु न मासेष्वा–र्तिमार्च्छति । य एवं वेद ॥

यो ह वै यज्ञक्रतूनां चर्तूनां च सम्वँथ्सरस्य च नामधेयानि वेद ।

न यज्ञक्रतुषु नर्तुषु न सम्वँथ्सर आर्तिमार्च्छति ।

अग्निष्टोम उक्थ्योऽग्निर्. ऋतुः प्रजापतिः सम्वँथ्सर इति ।

एते ऽनुवाका यज्ञक्रतूनां चर्तूनां च सम्वँथ्सरस्य च नामधेयानि ।

न यज्ञक्रतुषु नर्तुषु न सम्वँथ्सर आर्तिमार्च्छति ।

य एवं वेद ॥ यो ह वै मुहूर्तानां मुहूर्तान्. वेद ।

न मुहूर्तानां मुहूर्तेष्वार्ति मार्च्छति ( ) । **41 (10)**

T.B.3.10.10.5

इदानीं तदानीमिति । एते वै मुहूर्तानां मुहूर्ताः ।
न मुहूर्तानां मुहूर्तेष्वार्ति–माच्छ्र्ति । य एवं ँवेद ॥
अथो यथा क्षेत्रज्ञो भूत्वा ऽनु प्रविश्यान्न–मत्ति ।
एवमेवैतान् क्षेत्रज्ञो भूत्वा ऽनु प्रविश्या–न्नमत्ति ।
स एतेषामेव सलोकताꣳ सायुज्य–मश्नुते ।
अप पुनर्मृत्युं जयति । य एवं ँवेद ॥ **42 (9)**

(न वेदै – वं वेदा – नुवाका अर्द्धमासानां च मसानां च नामधेयानि – मुहूर्तेष्वार्तिमाच्छ्र्ति – +नव च) (A10)

Special Korvai

(इयमहोरात्राणाꣳ संज्ञानं पूर्वपक्षस्य प्रस्तुतमपरपक्षस्य मुहूर्तानां
चित्रः केतुरर्द्धमासानां पवित्रं ँयज्ञक्रतूनामग्निष्टोमो यज्ञक्रतूनामि
दानीं मुहूर्तानां मुहूर्तान्. वेदेदानीमथो द्वादश)

3.10.11 अनुवाकं 11 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृण्णोपधानं चोच्यते

T.B.3.10.11.1

कश्चिद्धवा अस्मा–ल्लोकात् प्रेत्य । आत्मानं ँवेद ।

अय–मह–मस्मीति । कश्चित्स्वं ँलोकं न प्रति प्रजानाति ॥

अग्निमुग्धो हैव धुमतान्तः । स्वं ँलोकं न प्रति प्रजानाति ।

अथ यो हैवैत–मग्नि ँ सावित्रं ँवेद ।

स एवास्मा ल्लोकात् प्रेत्य । आत्मानं ँवेद ।

अय–मह–मस्मीति । **43 (10)**

T.B.3.10.11.2

स स्वं ँलोकं प्रति प्रजानाति ॥ एष उ वेवैनं तथ्सावित्रः ।

स्वर्गं ँलोक–मभिवहति ॥ अहोरात्रै र्वा इद ँ सयुग्भिः क्रियते ।

इति रात्राया दीक्षिषत । इति रात्राय व्रत–मुपागुरिति ।

तानि हानेवं ँविदुषः । अमुष्मिन् ँलोके शेवधिं धयन्ति ।

धीत ँ हैव स शेवधि–मनुपरैति ॥

अथ यो हैवैतमग्नि ँ सावित्रं ँवेद । **44 (10)**

T.B.3.10.11.3

तस्य हैवा–होरात्राणि । अमुष्मिन् ँलोके शेवधिं न धयन्ति ।

अधीतꣳ हैव स शेवधि–मनुपरैति ॥

भरद्वाजो ह त्रिभिरायुर्भि र्ब्रह्मचर्यमुवास ।

तꣳ ह जीर्णिꣳ स्थविरꣳ शयानं ।

इन्द्र उपव्रज्यो वाच । भरद्वाज । यत्ते चतुर्थमायुर्दद्यां ।

किमेनेन कुर्या इति । ब्रह्मचर्यमेवैनेन चरेयमिति होवाच । **45 (10)**

T.B.3.10.11.4

तꣳ ह त्रीन् गिरि–रूपान विज्ञातानिव दर्.शयां चकार ।

तेषाꣳ हैकैकस्मान् मुष्टिनाऽऽददे । स होवाच ।

भरद्वाजेत्यामन्त्र्य । वेदा वा एते । अनन्ता वै वेदाः ।

एतद्वा एतै स्त्रिभि–रायुर्भि–रन्ववोचथाः ।

अथ त इतर–दननूक्तमेव । एहीमं ँविद्धि ।

अयं ँवै सर्व विद्येति । **46 (10)**

T.B.3.10.11.5

तस्मै हैतमग्निꣳ सावित्रमुवाच । तꣳ स विदित्वा ।

अमृतो भूत्वा । स्वर्गं ँलोकमियाय । आदित्यस्य सायुज्यं ॥

अमृतो हैव भूत्वा । स्वर्गं ँलोकमेति । आदित्यस्य सायुज्यं ।

य एवं ँवेद ॥ एषो एव त्रयी विद्या । **47 (10)**

T.B.3.10.11.6

यावन्तꣳ ह वै त्रय्या विद्यया लोकं जयति । तावन्तं ँलोकं जयति ।

य एवं ँवेद ॥ अग्ने र्वा एतानि नामधेयानि ।

अग्नेरेव सायुज्यꣳ सलोकता–माप्नोति ।

य एवं ँवेद । वायो र्वा एतानि नामधेयानि ।

वायोरेव सायुज्यꣳ सलोकता–माप्नोति ।

य एवं ँवेद । इन्द्रस्य वा एतानि नामधेयानि । **48 (10)**

T.B.3.10.11.7

इन्द्रस्यैव सायुज्यꣳ सलोकता–माप्नोति । य एवं ँवेद ।

बृहस्पते र्वा एतानि नामधेयानि ।

बृहस्पतेरेव सायुज्यꣳ सलोकता–माप्नोति ।

य एवं ँवेद । प्रजापते र्वा एतानि नामधेयानि ।

प्रजापतेरेव सायुज्यꣳ सलोकता–माप्नोति । य एवं ँवेद ।

ब्रह्मणो वा एतानि नामधेयानि ।

ब्रह्मण एव सायुज्यꣳ सलोकता–माप्नोति ( ) ।
य एवं ँवेद ॥ स वा एषोऽग्नि–रपक्षपुच्छो वायुरेव ।
तस्याग्नि र्मुखं । असावादित्यः शिरः । स यदेते देवते अन्तरेण ।
तथ्सर्वꣳ सीव्यति । तस्माथ् सावित्रः ॥ **49 (17)**

(अयमहमस्मीति – वेद – होवाच – सर्वविद्येति – विद्ये – न्द्रस्य वा एतानि नामधेयानि – ब्रह्मण एव सायुज्यꣳ सलोकतामाप्नोति सप्त च) । (A11)

==========

Special Korvai

(अग्नेर्वायोरिन्द्रस्य बृहस्पतेः प्रजापतेर् ब्रह्मणः स वै सप्त)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(संज्ञानं – भू – स्त्वमेव – सम्ँवथ्सरोऽसि – भू – राज्य – सव–विपश्चिते – प्रजापतिर् देवा – नियं ँवाव सरघा – कश्चिद्धैकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(संज्ञानꣳ – राज्ञी – मूर्द्धा हृदय – एष सम्ँवथ्सरो – नार्द्धमासेषु नवचत्वारिꣳशत्)

First and Last Padam 1st Prapaatakam of Kaatakam:-

(संज्ञानꣳ – सावित्रः)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति तैत्तरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

3.10 For Kaatakam 1 - (TB 3.10)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	4	43
Anuvakam 2	1	16
Anuvakam 3	1	19
Anuvakam 4	3	37
Anuvakam 5	1	14
Anuvakam 6	1	7
Anuvakam 7	1	11
Anuvakam 8	10	98
Anuvakam 9	15	155
Anuvakam 10	5	49
Anuvakam 11	7	77
Total →	49	526

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं

3.11 तैत्तरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके द्वितीयः प्रश्नः नाचिकेतचयनम्

3.11.1 अनुवाकं 1 –इष्टकोपधानमन्त्राः

T.B.3.11.1.1

लोकोऽसि स्वर्गोऽसि । अनन्तोऽस्य पारोऽसि ।

अक्षितोऽस्य क्षय्योऽसि । तपसः प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता । तन्त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं ।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **1 (10)**

T.B.3.11.1.2

तपोऽसि लोके श्रितं । तेजसः प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्तृ विश्वस्य जनयितृ ।

तत् त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं ।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **2 (8)**

T.B.3.11.1.3

तेजोऽसि तपसि श्रितं । समुद्रस्य प्रतिष्ठा ।

त्वयीदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्तृविश्वस्य जनयितृ । तत् त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं ।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **3 (8)**

T.B.3.11.1.4

समुद्रोऽसि तेजसि श्रितः । अपां प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता । तं त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं ।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **4 (8)**

T.B.3.11.1.5

आपः स्थ समुद्रे श्रिताः । पृथिव्याः प्रतिष्ठा युष्मासु ।

इदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्त्र्यो विश्वस्य जनयित्र्यः ।

ता व उपदधे कामदुघा अक्षिताः । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **5 (8)**

T.B.3.11.1.6

पृथिव्य–स्यफ्सु श्रिता । अग्नेः प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्त्री विश्वस्य जनयित्री । तां त्वोपदधे कामदुघा–मक्षितां ।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **6 (8)**

T.B.3.11.1.7

अग्निरसि पृथिव्याꣳ श्रितः । अन्तरिक्षस्य प्रतिष्ठा ।

त्वयीदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता । तं त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं ।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **7 (8)**

T.B.3.11.1.8

अन्तरिक्ष–मस्यग्नौ श्रितं । वायोः प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्तृ विश्वस्य जनयितृ ।

तत् त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **8 (8)**

T.B.3.11.1.9

वायुरस्यन्तरिक्षे श्रितः । दिवः प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता ।

तं त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **9 (8)**

T.B.3.11.1.10

द्यौरसि वायौ श्रिता । आदित्यस्य प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्त्री विश्वस्य जनयित्री ।

तां त्वोपदधे कामदुघा–मक्षितां । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **10 (8)**

T.B.3.11.1.11

आदित्योऽसि दिवि श्रितः । चन्द्रमसः प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता ।

तं त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **11 (8)**

T.B.3.11.1.12

चन्द्रमा अस्यादित्ये श्रितः । नक्षत्राणां प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता ।

तं त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **12 (8)**

T.B.3.11.1.13

नक्षत्राणि स्थ चन्द्रमसि श्रितानि । सम्ँवथ्सरस्य प्रतिष्ठा युष्मासु ।

इदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्तॄणि विश्वस्य जनयितॄणि ।

तानि व उपदधे कामदुघा–न्यक्षितानि । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **13 (8)**

T.B.3.11.1.14

सम्ँवथ्सरोऽसि नक्षत्रेषु श्रितः । ऋतूनां प्रतिष्ठा । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता ।

तं त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **14 (8)**

T.B.3.11.1.15

ऋतवः स्थ सम्ँवथ्सरे श्रिताः । मासानां प्रतिष्ठा युष्मासु ।

इदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्तारो विश्वस्य जनयितारः ।

तान्. व उपदधे कामदुघा–नक्षितान् । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **15 (8)**

T.B.3.11.1.16

मासाः स्थर्तुषु श्रिताः । अर्द्धमासानां प्रतिष्ठा युष्मासु ।

इदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्तारो विश्वस्य जनयितारः ।

तान्. व उपदधे कामदुघा–नक्षितान् । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।
तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **16 (8)**

T.B.3.11.1.17

अर्द्धमासाः स्थ मासु श्रिताः । अहोरात्रयोः प्रतिष्ठा युष्मासु ।
इदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।
विश्वस्य भर्तारो विश्वस्य जनयितारः ।
तान्. व उपदधे कामदुघा–नक्षितान् । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।
तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **17 (8)**

T.B.3.11.1.18

अहोरात्रे स्थोऽर्द्धमासेषु श्रिते । भूतस्य प्रतिष्ठे भव्यस्य प्रतिष्ठे ।
युवयो–रिदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।
विश्वस्य भर्त्र्यौ विश्वस्य जनयित्र्यौ । ते वामुपदधे कामदुघे अक्षिते ।
प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **18 (8)**

T.B.3.11.1.19

पौर्णमास्यष्टका ऽमावास्या । अन्नादाः स्थान्नदुघो युष्मासु ।
इदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।
विश्वस्य भर्त्र्यो विश्वस्य जनयित्र्यः ।

ता व उपदधे कामदुघा–अक्षिताः । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **19 (8)**

T.B.3.11.1.20

राडसि बृहती श्रीरसीन्द्रपत्नी धर्मपत्नी । विश्वं भूतमनु प्रभूता ।

त्वयीदमन्तः । विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्त्री विश्वस्य जनयित्री । तां त्वोपदधे कामदुघा–मक्षितां ।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **20 (8)**

T.B.3.11.1.21

ओजोऽसि सहोऽसि । बलमसि भ्राजोऽसि ।

देवानां धामामृतं । अमर्त्य–स्तपोजाः । त्वयीदमन्तः ।

विश्वं ँयक्षं ँविश्वं भूतं ँविश्वꣳ सुभूतं ।

विश्वस्य भर्ता विश्वस्य जनयिता ।

तं त्वोपदधे कामदुघ–मक्षितं । प्रजापतिस्त्वा सादयतु ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ( ) ॥ **21 (10)**

लोक – स्तप – स्तेजः – समुद्र – आपः – पृथिव्य – ग्नि – रन्तरिक्षम् – वायुर् – द्यौ – रादित्य – श्चन्द्रमा – नक्षत्राणि – सम्ँवथ्सर – ऋतवो – मासा – अर्द्धमासा – अहोरात्रे – पौर्णमासी – राड – स्योजोऽस्येकविꣳशतिः (A1)

Special Korvai

लोकोऽसि भर्ता तम् । तपस्तेजोऽसि भर्तृ तत् ।

समुद्रोऽसि भर्ता तम् । आपः स्थ भर्त्र्यस्ता वः ।

पृथिवी भर्त्री ताम् ।

अग्निरसि भर्ता तम् । अन्तरिक्षं भर्तृ तत् । वायुरसि भर्ता तम् ।

द्यौरसि भर्त्री ताम् ।

आदित्यश्चन्द्रमा भर्ता तम् । नक्षत्राणि स्थ भर्तॄणि तानि वः ।

सम्ँवथ्सरोऽसि भर्ता तम् ।

ऋतवो मासा अर्द्धमासा भर्तारस्तान्. वः ।

अहोरात्रे भर्त्र्यौ ते वाम् । पौर्णमासी भर्त्र्यस्ता वः ।

राडसि भर्त्री ताम् । ओजोऽसि भर्ता तमेकविꣳशतिः ।

3.11.2 अनुवाकं 2 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति

T.B.3.11.2.1

त्वमग्ने रुद्रो असुरो महो दिवः । त्वꣳ शर्द्धो मारुतं पृक्ष ईशिषे ।

त्वं वातैररुणैर्यासि शंगयः । त्वं पूषा विधतः पासि नु त्मना ।

देवा देवेषु श्रयद्ध्वं । प्रथमा द्वितीयेषु श्रयद्ध्वं ।

द्वितीया–स्तृतीयेषु श्रयद्ध्वं । तृतीया–श्चतुर्थेषु श्रयद्ध्वं ।

चतुर्थाः पञ्चमेषु श्रयद्ध्वं । पञ्चमाः षष्ठेषु श्रयद्ध्वं । **22 (10)**

T.B.3.11.2.2

षष्ठाः सप्तमेषु श्रयद्ध्वं । सप्तमा अष्टमेषु श्रयद्ध्वं ।

अष्टमा नवमेषु श्रयद्ध्वं । नवमा दशमेषु श्रयद्ध्वं ।

दशमा एकादशेषु श्रयद्ध्वं । एकदशा द्वादशेषु श्रयद्ध्वं ।

द्वादशा–स्त्रयोदशेषु श्रयद्ध्वं ।

त्रयोदशा–श्चतुर्दशेषु श्रयद्ध्वं । चतुर्दशाः पञ्चदशेषु श्रयद्ध्वं ।

पञ्चदशाः षोडशेषु श्रयद्ध्वं । **23 (10)**

T.B.3.11.2.3

षोडशाः सप्तदशेषु श्रयद्ध्वं । सप्तदशा अष्टादशेषु श्रयद्ध्वं ।

अष्टादशा एकान्नविꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

एकान्नविꣳशा विꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

विꣳशा एकविꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

एकविꣳशा द्वाविꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

द्वाविꣳशा स्त्रयोविꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

त्रयोविꣳशा श्चतुर्विꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

चतुर्विꣳशाः पञ्चविꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

पञ्चविꣳशाः षड्विꣳशेषु श्रयद्ध्वं । **24 (10)**

T.B.3.11.2.4

षड्विꣳशाः सप्तविꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

सप्तविꣳशा अष्टाविꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

अष्टाविꣳशा एकान्नत्रिꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

एकान्नत्रिꣳशा स्त्रिꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

त्रिꣳशा एकत्रिꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

एकत्रिꣳशा द्वात्रिꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

द्वात्रिꣳशा स्त्रयस्त्रिꣳशेषु श्रयद्ध्वं ।

देवास्त्रिरे–कादशा स्त्रिस्त्रयस्त्रिꣳशाः ।

उत्तरे भवत । उत्तर वर्त्मान उत्तर सत्वानः ( ) ।

यत्काम इदं जुहोमि । तन्मे समृद्ध्यतां ।

वयꣳ स्याम पतयो रयीणां । भूर्भुवस्वः स्वाहा ॥ **25 (14)**

(षष्ठेषु श्रयद्धवꣳ – षोडशेषु श्रयद्धवꣳ – षड्विꣳशेषु श्रयद्ध्व – मुत्तरसत्वानश्चत्वारि च) (A2)

3.11.3 <u>अनुवाकं 3 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति</u>

<u>T.B.3.11.3.1</u>

अग्नाविष्णू सजोषसा । इमा वर्द्धन्तु वाङ्गिरः ।

द्युम्नै र्वाजेभि–रागतं । राज्ञी विराज्ञी । सम्राज्ञी स्वराज्ञी ।

अर्चिः शोचिः । तपो हरो भाः । अग्निः सोमो बृहस्पतिः ।

विश्वे देवा भुवनस्य गोपाः । ते सर्वे सङ्गत्य ( ) ।

इदं मे प्रावता वचः । वयꣳ स्याम पतयो रयीणां ।

भूर्–भुवस्–स्वस् स्वाहा ॥ **26 (13)**

(सङ्गत्य त्रीणि च) (A3)

3.11.4 अनुवाकं 4 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति

T.B.3.11.4.1

अन्नपते ऽन्नस्य नो देहि । अनमीवस्य शुष्मिणः ।

प्रप्रदातारन्तारिषः । ऊर्जं नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ।

अग्ने पृथिवीपते । सोम वीरुधां पते । त्वष्टः समिधां पते ।

विष्णवाशानां पते । मित्र सत्यानां पते । वरुण धर्मणां पते । **27 (10)**

T.B.3.11.4.2

मरुतो गणानां पतयः । रुद्र पशूनां पते । इन्द्रौजसां पते ।

बृहस्पते ब्रह्मणस्पते । आ रुचा रोचेऽहꣳ स्वयं ।

रुचा रुरुचे–रोचमानः । अतीत्यादः स्वराभरेह ।

तस्मिन्. योनौ प्रजनौ प्रजायेय । वयꣳ स्याम पतयो रयीणां ।

भूर्भुवः स्वः स्वाहा ( ) ॥ **28 (10)**

[वरुण धर्मणां पते स्वः – स्वाहा ( )] (A4)

3.11.5 अनुवाकं 5 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति

T.B.3.11.5.1

सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वाः ।

सप्तर्.षयः सप्तधाम प्रियाणि । सप्त होत्रा अनु विद्वान् ।

सप्त योनी–रापृणस्वा घृतेन । प्राची दिक् । अग्नि र्देवता ।

अग्निꣳ स दिशां देवं देवताना–मृच्छतु । यो मैतस्यै

दिशो ऽभिदासति । दक्षिणा दिक् । इन्द्रो देवता । **29 (10)**

T.B.3.11.5.2

इन्द्रꣳ स दिशां देवं देवताना–मृच्छतु ।

यो मैतस्यै दिशो ऽभिदासति । प्रतीची दिक् । सोमो देवता ।

सोमꣳ स दिशां देवं देवताना–मृच्छतु ।

यो मैतस्यै दिशो ऽभिदासति । उदीची दिक् । मित्रावरुणौ देवता ।

मित्रावरुणौ स दिशां देवौ देवताना–मृच्छतु ।

यो मैतस्यै दिशो ऽभिदासति । **30 (10)**

T.B.3.11.5.3

ऊर्द्ध्वा दिक् । बृहस्पति र्देवता ।

बृहस्पतिꣳ स दिशां देवं देवताना–मृच्छतु ।

यो मैतस्यै दिशो ऽभिदासति । इयन्दिक् । अदिति र्देवता ।

अदितिꣳ स दिशां देवीं देवताना–मृच्छतु ।

यो मैतस्यै दिशो ऽभिदासति ।

पुरुषो दिक् । पुरुषो मे कामान् थ्समर्द्धयतु ( ) । **31 (10)**

T.B.3.11.5.4

अन्धो जागृविः प्राण । असावेहि । बधिर आक्रन्दयित–रपान ।

असावेहि । उषस–मुषस–मशीय । अहमसो ज्योतिरशीय ।

अहमसो ऽपोशीय । वयꣳ स्याम पतयो रयीणां ।

भूर्भुवः स्वः स्वाहा ॥ **32 (9)**

(दक्षिणा दिगिन्द्रो देवता – मित्रावरुणौ स दिशां देवौ देवतानामृच्छतु यो मैतस्यै दिशोऽभिदा – सत्यर्द्धयतु – +नव च) (A5)

3.11.6 <u>अनुवाकं 6 –उपस्थानम्</u>

T.B.3.11.6.1

यत्तेऽचितं ँयदु चितन्ते अग्ने । यत्त ऊनं ँयदु तेऽतिरिक्तं ।

आदित्यास्त–दङ्गिरस–श्चिन्वन्तु । विश्वे ते देवाश्चिति–मापूरयन्तु ।

चितश्चासि सञ्चितश्चा–स्यग्ने । एतावाꣳश्चासि भूयाꣳश्चास्यग्ने ॥

लोकं पृण च्छिद्रं पृण । अथो सीद शिवा त्वं ।

इन्द्राग्नी त्वा बृहस्पतिः । अस्मिन्. योनावसीषदन्न् । **33 (10)**

T.B.3.11.6.2

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ ता अस्य सूददोहसः ।

सोमꣳ श्रीणन्ति पृश्नयः । जन्मं देवानाँ विशः ।

त्रिष्वा रोचने दिवः । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥

अग्ने देवाꣳ इहावह । जज्ञानो वृक्त बर्.हिषे ।

असि होता न ईड्यः ॥ अगन्म महा मनसा यविष्ठं । **34 (10)**

T.B.3.11.6.3

यो दीदाय समिद्धः स्वे दुरोणे । चित्रभानू रोदसी अन्तरुर्वी ।

स्वाहुतं विश्वतः प्रत्यञ्चं ॥ मेधाकारं विदथस्य प्रसाधनं ।

अग्निꣳ होतारं परिभूतमं मतिं । त्वामर्भस्य हविषः समानमित् ।

त्वां महो वृणते नरो नान्यं–त्वत् ॥ मनुष्वत्त्वा निधीमहि ।

मनुष्वथ् समिधीमहि । अग्ने मनुष्व–दङ्गिरः । **35 (10)**

T.B.3.11.6.4

देवान् देवायते यज ॥ अग्निर्. हि वाजिनं विशे ।

ददाति विश्वचर्.षणिः ।

अग्नी राये स्वाभुवं । स प्रीतो याति वार्यं । इषꣳ स्तोतृभ्य आभर ॥

पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः पृथिव्यां । पृष्टो विश्वा ओषधी–राविवेश ।

वैश्वानरः सहसा पृष्टो अग्निः ।

स नो दिवा स रिषः पातु नक्तं ( ) ॥ **36 (10)**

[असीषदन्. – यविष्ठ – मङ्गिरो – नक्तं ( )] (A6)

3.11.7 <u>अनुवाकं 7 –नाचिकेतब्राह्मणं तत्र आग्निदेवतोपासनम्</u>

<u>T.B.3.11.7.1</u>

अयं वाव यः पवते । सोऽग्नि र्नाचिकेतः । स यत् प्राङ् पवते ।

तदस्य शिरः । अथ यद् दक्षिणा । स दक्षिणः पक्षः ।

अथ यत् प्रत्यक् । तत् पुच्छं । य दुदङ्ङ् । स उत्तरः पक्षः । **37 (10)**

<u>T.B.3.11.7.2</u>

अथ यथ् सम्वाति । तदस्य समञ्चनं च प्रसारणं च ।

अथो संपदेवास्य सा ॥ सꣳ ह वा अस्मै स कामः पद्यते ।

यत् कामो यजते । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।

य उ चैन–मेवं वेद ॥ यो ह वा अग्ने र्नाचिकेतस्यायतनं

प्रतिष्ठां वेद । आयतनवान् भवति । गच्छति प्रतिष्ठां । **38 (10)**

<u>T.B.3.11.7.3</u>

हिरण्यं वा अग्ने र्नाचिकेतस्यायतनं प्रतिष्ठा । य एवं वेद ।

आयतनवान् भवति । गच्छति प्रतिष्ठां ॥

यो ह वा अग्ने र्नाचिकेतस्य शरीरं ँवेद ।

स शरीर एव स्वर्गं ँलोकमेति ।

हिरण्यं ँवा अग्ने र्नाचिकेतस्य शरीरं ।

य एवं ँवेद । स शरीर एव स्वर्गं ँलोकमेति ॥

अथो यथा रुक्म उत्–तप्तो भाय्यात् । **39 (10)**

T.B.3.11.7.4

एवमेव स तेजसा यशसा । अस्मि ँश्च लोके–ऽमुष्मि ँश्च भाति ॥

उरवो ह वै नामैते लोकाः । ये–ऽवरेणादित्यं ।

अथ हैते वरीया ँसो लोकाः । ये परेणादित्यं ।

अन्तवन्त ँ ह वा एष क्षय्यं ँलोकं जयति । यो–ऽवरेणादित्यं ।

अथ हैषो–ऽनन्त–मपार–मक्षय्यं ँलोकं जयति ।

यः परेणादित्यं ( ) ॥ **40 (10)**

T.B.3.11.7.5

अनन्त ँ ह वा अपार–मक्षय्यं ँलोकं जयति ।

योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते । य उ चैन–मेवं ँवेद ॥

अथो यथा रथे तिष्ठन् पक्षसी पर्या–वर्त्तमाने प्रत्यपेक्षते ।

एव–महोरात्रे प्रत्यपेक्षते ।

नास्या–होरात्रे लोकमाप्नुतः । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।

य उ चैन–मेवं वेद ॥ **41 (8)** *(उत्तरः पक्षो – गच्छति प्रतिष्ठां – भाय्याद् – यः परेणादित्य – +मष्टौ च) (A7)*

3.11.8 <u>अनुवाकं 8 –नाचिकेतोपाख्यानम्</u>

<u>T.B.3.11.8.1</u>

उशन्. ह वै वाजश्रवसः सर्ववेदसं ददौ ।

तस्य ह नचिकेता नाम पुत्र आस । तꣳ ह कुमारꣳ सन्तं ।

दक्षिणासु नीयमानासु श्रद्धा ऽऽविवेश । स होवाच ।

तत कस्मै मां दास्यसीति । द्वितीयं तृतीयं ॥ तꣳ ह परीत उवाच ।

मृत्यवे त्वा ददामीति ॥ तꣳ ह स्मोत्थितं वागभिवदति । **42 (10)**

<u>T.B.3.11.8.2</u>

गौतम कुमारमिति । स होवाच । परेहि मृत्यो गृहान् ।

मृत्यवे वै त्वाऽदा–मिति ॥ तं वै प्रवसन्तं गन्तासीति होवाच ।

तस्य स्म तिस्रो रात्री–रनाश्वान् गृहे वसतात् । स यदि त्वा पृच्छेत् ।

कुमार कति रात्री–रवाथ्सी–रिति । तिस्र इति प्रति ब्रूतात् ।

किं प्रथमाᳬ रात्रि–माश्ना इति । **43 (10)**

T.B.3.11.8.3

प्रजां त इति । किं द्वितीया–मिति । पशूᳬस्त इति ।

किं तृतीया–मिति । साधुकृत्यां त इति ॥ तं ँवै प्रवसन्तं जगाम ।

तस्य ह तिस्रो रात्री–रनाश्वान् गृह उवास । तमागत्य पप्रच्छ ।

कुमार कति रात्री–रवाथ्सी–रिति । तिस्र इति प्रत्युवाच । **44 (10)**

T.B.3.11.8.4

किं प्रथमाᳬ रात्रि–माश्ना इति । प्रजां त इति ।

किं द्वितीया–मिति । पशूᳬस्त इति । किं तृतीया–मिति ।

साधुकृत्यां त इति ॥ नमस्ते अस्तु भगव इति होवाच ।

वरं ँवृणीष्वेति ॥ पितरमेव जीवन्नयानीति ॥

द्वितीयं ँवृणीष्वेति । **45 (10)**

T.B.3.11.8.5

इष्टापूर्तयो र्मे ऽक्षितिं ब्रूहीति होवाच ।

तस्मै हैतमग्निं नाचिकेत–मुवाच ।

ततो वै तस्ये–ष्टापूर्ते ना क्षीयेते ॥

नास्येष्टा–पूर्ते क्षीयेते । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।

य उ चैन–मेवं वेद ॥ तृतीयं वृणीष्वेति ।

पुन र्मृत्यो र्मे ऽपजितिं ब्रूहीति होवाच ।

तस्मै हैतमग्निं नाचिकेत–मुवाच ।

ततो वै सोऽप पुन र्मृत्यु–मजयत् । **46 (10)**

T.B.3.11.8.6

अप पुन र्मृत्युं जयति । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ॥

य उ चैन–मेवं वेद ॥ प्रजापति र्वै प्रजाकाम–स्तपो–ऽतप्यत ।

स हिरण्य–मुदास्यत् । त–दग्नौ प्रास्यत् । त–दस्मै नाच्छदयत् ।

तद् द्वितीयं प्रास्यत् । त–दस्मै नै वाच्छदयत् ।

तत् तृतीयं प्रास्यत् । **47 (10)**

T.B.3.11.8.7

त–दस्मै नै वाच्छदयत् । त–दात्म–न्नेव हृदय्येऽग्नौ वैश्वानरे प्रास्यत् ।

त–दस्मा अच्छदयत् । तस्माद्धिरण्यं कनिष्ठं धनानां ।

भुञ्जत् प्रियतमं । हृदयजꣳ हि । स वै तमेव नाविन्दत् ।

यस्मै तां दक्षिणा–मनेष्यत् ।

ता७ स्वायैव हस्ताय दक्षिणायानयत् ।

तां प्रत्यगृह्णात् । **48 (10)**

T.B.3.11.8.8

दक्षाय त्वा दक्षिणां प्रतिगृह्णामीति । सो ऽदक्षत दक्षिणां प्रतिगृह्य ।

दक्षते ह वै दक्षिणां प्रतिगृह्य । य एवं ँवेद ॥

एतद्ध स्म वै तद् विद्वा७्सो वाजश्रवसा गोतमाः ।

अप्यनूदेश्यां दक्षिणां प्रतिगृह्णन्ति ।

उभयेन वयं दक्षिष्यामह एव दक्षिणां प्रतिगृह्येति ।

ते ऽदक्षन्त दक्षिणां प्रतिगृह्य ।

दक्षते ह वै दक्षिणां प्रतिगृह्य । य एवं ँवेद ( ) ।

प्र हान्यं ँव्लीनाति ॥ **49 (11)**

(वद – त्याश्ना इत् – युवाच – द्वितीयं ँवृणीष्वे – त्यजयत् – तृतीयं प्रास्य – दगृह्णाद् – य एवं ँवेदैकं च) (A8)

3.11.9 अनुवाकं 9 –चयनप्रयोगः

T.B.3.11.9.1

तꣳ हैत–मेके पशुबन्ध एवोत्तरवेद्यां चिन्वते ।

उत्तरवेदिसम्मित एषोऽग्निरिति वदन्तः ।

तन्न तथा कुर्यात् । एत–मग्निं कामेन व्यर्द्धयेत् ।

स एनं कामेन व्यृद्धः । कामेन व्यर्द्धयेत् ।

सौम्ये वावै नमध्वरे चिन्वीत । यत्र वा भूयिष्ठा आहुतयो हूयेरन् ।

एत–मग्निं कामेन समर्द्धयति । स एनं कामेन समृद्धः । **50 (10)**

T.B.3.11.9.2

कामेन समर्द्धयति ॥ अथ हैनं पुरर्.षयः ।

उत्तरवेद्या–मेव सत्रिय–मचिन्वत । ततो वै तेऽविन्दन्त प्रजां ।

अभि स्वर्गँ लोक–मजयन् । विन्दत एव प्रजां ।

अभि स्वर्गँ लोकं जयति । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।

य उ चैन–मेवं वेद ॥ अथ हैनं वायुर्. ऋद्धिकामः । **51 (10)**

T.B.3.11.9.3

यथान्युप्त–मेवोपदधे । ततो वै स एता–मृद्धि–मार्द्ध्नोत् ।

यामिदं वायुर्. ऋद्धः । एता–मृद्धि–मृद्ध्नोति ।

यामिदं ँवायुर्. ऋद्धः । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।
य उ चैन–मेवं ँवेद ॥ अथ हैनं गोबलो वार्ष्णः पशुकामः ।
पांक्तमेव चिक्ये । पञ्च पुरस्तात् । **52 (10)**

T.B.3.11.9.4

पञ्च दक्षिणतः । पञ्च पश्चात् । पञ्चोत्तरतः । एकां मद्ध्ये ।
ततो वै स सहस्रं पशून् प्राप्नोत् । प्र सहस्रं पशू–नाप्नोति ।
योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते । य उ चैन–मेवं ँवेद ॥
अथ हैनं प्रजापतिर्ज्यैष्ठ्यकामो यशस्कामः प्रजननकामः ।
त्रिवृतमेव चिक्ये । **53 (10)**

T.B.3.11.9.5

सप्त पुरस्तात् । तिस्रो दक्षिणतः । सप्त पश्चात् । तिस्र उत्तरतः ।
एकां मद्ध्ये । ततो वै स प्र यशो ज्यैष्ठ्य–माप्नोत् ।
एतां प्रजातिं प्राजायत । यामिदं प्रजाः प्रजायन्ते ।
त्रिवृद् वै ज्यैष्ठ्यं । माता पिता पुत्रः । **54 (10)**

T.B.3.11.9.6

त्रिवृत् प्रजननं । उपस्थो योनि र्मद्ध्यमा ।
प्रयशो ज्यैष्ठ्य–माप्नोति । एतां प्रजातिं प्रजायते ।

यामिदं प्रजाः प्रजायन्ते । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।
य उ चैनमेवं वेद ॥ अथ हैन–मिन्द्रो ज्यैष्ठ्यकामः ।
ऊर्द्ध्वा एवोपदधे । ततो वै स ज्यैष्ठ्य–मगच्छत् । **55 (10)**

T.B.3.11.9.7

ज्यैष्ठ्यं गच्छति । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।
य उ चैन–मेवं वेद ॥ अथ हैन–मसावादित्यः स्वर्गकामः ।
प्राचीरेवोपदधे । ततो वै सोऽभि स्वर्गं लोक–मजयत् ।
अभि स्वर्गं लोकं जयति । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।
य उ चैन–मेवं वेद ॥ स यदीच्छेत् । **56 (10)**

T.B.3.11.9.8

तेजस्वी यशस्वी ब्रह्मवर्चसी स्यामिति ।
प्राङा होतुर्द्विष्ण्या–दुथ्सर्पेत् । येयं प्रागाद् यशस्वती ।
सा मा प्रोर्णोतु । तेजसा यशसा ब्रह्मवर्चसेनेति ।
तेजस्व्येव यशस्वी ब्रह्मवर्चसी भवति ॥ अथ यदीच्छेत् ।
भूयिष्ठं मे श्रद्दधीरन्न् । भूयिष्ठा दक्षिणा नयेयुरिति ।

दक्षिणासु नीयमानासु प्राच्येहि प्राच्येहीति प्राची जुषाणा वेत्वाज्यस्य स्वाहेति स्रुवेणो–पहत्या हवनीये जुहुयात् । **57 (10)**

T.B.3.11.9.9

भूयिष्ठ–मेवास्मै श्रद्दधते । भूयिष्ठा दक्षिणा नयन्ति ॥

पुरीष–मुपधाय । चिति–क्लृप्तिभि–रभिमृश्य ।

अग्निं प्रणीयोपसमाधाय । चतस्र एता आहुती र्जुहोति ।

त्वमग्ने रुद्र इति शतरुद्रीयस्य रूपं ।

अग्ना–विष्णू इति वसोर्द्धारायाः । अन्नपत इत्यन्न होमः ।

सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वा इति विश्वप्रीः ( ) ॥ **58 (10)**

[समृद्ध – ऋद्धिकामः – पुरस्ताच् – चिक्ये – पुत्रो – ऽगच्छ – दिच्छे – ज्जुहुयाद् – विश्वप्रिः ( )] (A9)

Special Korvai

(पुरर्.षयो वायुर् गोबलः सहस्रं प्रजापति स्त्रिवृदिन्द्रो ऽसावादित्यः स यदीच्छेत्)

3.11.10 अनुवाकं 10 –तत्प्रशंसा

T.B.3.11.10.1

यां प्रथमा–मिष्टका–मुपदधाति । इमं तया लोक–मभि जयति ।

अथो या अस्मिन् ँलोके देवताः ।

तासाᳬ सायुज्यᳬ सलोकता–माप्नोति । यां द्वितीया–मुपदधाति ।

अन्तरिक्षलोकं तया–ऽभि जयति । अथो या अन्तरिक्ष लोके देवताः ।

तासाᳬ सायुज्यᳬ सलोकता–माप्नोति ।

यां तृतीया–मुपदधाति ।

अमुं तया लोक–मभिजयति । **59 (10)**

T.B.3.11.10.2

अथो या अमुष्मिन् ँलोके देवताः ।

तासाᳬ सायुज्यᳬ सलोकता–माप्नोति ।

अथो या अमूरितरा अष्टादश ।

य एवामी उरवश्च वरीयाᳬसश्च लोकाः ।

तानेव ताभि–रभिजयति ॥

कामचारो ह वा अस्योरुषु च वरीयस्सु च लोकेषु भवति ।

योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते । य उ चैन–मेवं वेद ॥

सम्वथ्सरो वा अग्नि र्नाचिकेतः । तस्य वसन्तः शिरः । **60 (10)**

T.B.3.11.10.3

ग्रीष्मो दक्षिणः पक्षः । वर्.षा उत्तरः । शरत् पुच्छं ।

मासाः कर्मकाराः । अहोरात्रे शतरुद्रीयं । पर्जन्यो वसोर्द्धारा ।

यथा वै पर्जन्यः सुवृष्टं वृष्ट्वा ।

प्रजाभ्यः सर्वान् कामान्थ् संपूरयति ।

एव–मेव स तस्य सर्वान् कामान्थ् संपूरयति ।

योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते । **61 (10)**

T.B.3.11.10.4

य उ चैन–मेवं वेद ॥ सम्वथ्सरो वा अग्नि र्नाचिकेतः ।

तस्य वसन्तः शिरः । ग्रीष्मो दक्षिणः पक्षः ।

वर्.षाः पुच्छं । शरदुत्तरः पक्षः । हेमन्तो मद्ध्यं ।

पूर्वपक्षाश्चितयः । अपरपक्षाः पुरीषं । अहोरात्राणीष्टकाः ( ) ।

एष वाव सोऽग्नि–रग्निमयः पुनर्णवः ।

अग्निमयो ह वै पुनर्णवो भूत्वा । स्वर्गं लोक–मेति ।

आदित्यस्य सायुज्यं । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते ।
य उ चैन–मेवं वेद ॥ **62 (16)** *(अमुं तया लोकमभिजयति – शिर – श्चिनुत – इष्टकाः षट्च) (A10)*

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(लोक – स्त्वमग्ने – ऽग्नाविष्णू – अन्नपते – सप्त ते अग्ने – यत्ते ऽचितम – यं वा – वोशन्. ह वै – तꣳ हैतं – यां प्रथमामिष्टकां दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(लोक – आदित्य – ओजो – ऽस्यूर्द्ध्वा दिग – नन्तꣳ ह वै – कामेन – ग्रीष्मो द्विषष्टिः)

First and Last Padam 2nd Prapaatakam of Kaatakam:-

(लोको – वेद)

॥ हरिः ओं ॥

॥ तैत्तरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

==========

3.11 For Kaatakam - 2 (TB 3.11)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	21	172
Anuvakam 2	4	44
Anuvakam 3	1	13
Anuvakam 4	2	39
Anuvakam 5	4	20
Anuvakam 6	4	40
Anuvakam 7	5	48
Anuvakam 8	8	81
Anuvakam 9	9	90
Anuvakam 10	4	46
Total →	62	593

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं

3.12 तैत्तरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके तृतीयः प्रश्नः

चातुर्होत्रचयनं वैश्वसृजचयनं च

3.12.1 अनुवाकं 1 –वैश्वसृजचयनाङ्गभूताः दिवश्श्येनय इष्टयः

T.B.3.12.1.1

"तुभ्यन्ता अङ्गिरस्तमा{**21**}" "श्याम तङ्काममग्ने {**22**}" ।

"आशानां त्वा{**23**}" "विश्वा आशाः{**24**}" ।

"अनु नोऽद्यानुमति{**25**}" "रन्विदनुमते त्वं{**26**}" ।

"कामो भूतस्य{**27**}" "कामस्तदग्रे{**28**}" ।

"ब्रह्म जज्ञानं{**29**}" "पिता विराजां{**30**}" ।

"यज्ञो रायो{**31**}" "ऽयं ँयज्ञः{**32**}" । "आपो भद्रा{**33**}"

"आदित्पश्यामि{**34**}" । "तुभ्यं भरन्ति{**35**]" "यो देह्यः{**36**}" ।

"पूर्वे देवा अपरेण{**37**}" "प्राणापानौ{**38**}" ।

"हव्यवाहꣳ{**39**}" "स्विष्टं{**40**}" ॥ **1 (10)** *तुभ्यं दश (A1)*

3.12.2 अनुवाकं 2 –तासां ब्राह्मणम्

T.B.3.12.2.1

देवेभ्यो वै स्वर्गो लोकस्तिरोऽभवत् । ते प्रजापति–मब्रुवन् ।

प्रजापते स्वर्गो वै नो लोकस्तिरोऽभूत् । तमन्विच्छेति ।

तं यँयज्ञक्रतुभि–रन्वैच्छत् । तं यँयज्ञक्रतुभि–र्नान्वविन्दत् ।

तमिष्टिभि–रन्वैच्छत् । तमिष्टिभि–रन्वविन्दत् ।

तदिष्टीना–मिष्टित्वं । एष्टयो ह वै नाम ।

ता इष्टय इत्याचक्षते परोक्षेण । परोक्ष प्रिया इव हि देवाः ॥ **2 (12)**

T.B.3.12.2.2

तमाशा–ऽब्रवीत् । प्रजापत आशया वै श्राम्यसि ।

अहमु वा आशाऽस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्याऽऽशा भविष्यति । अनु स्वर्गं लोकं वेथ्स्यसीति ।

स एतमग्नये कामाय पुरोडाश–मष्टाकपालं निरवपत् ।

आशायै चरुं । अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्या–ऽऽशा ऽभवत् ।

अनु स्वर्गं लोक–मविन्दत् । सत्या ह वा अस्याशा भवति ।

अनु स्वर्गं लोकं विन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उ चैनदेवं वेद ॥ सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये कामाय स्वाहा–ऽऽशायै स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **3 (19)**

T.B.3.12.2.3

तं कामोऽब्रवीत् । प्रजापते कामेन वै श्राम्यसि ।

अहमु वै कामोऽस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्यः कामो भविष्यति । अनु स्वर्गं लोकं वेथस्यसीति ।

स एतमग्नये कामाय पुरोडाश–मष्टाकपालं निरवपत् । कामाय चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्यः कामोऽभवत् ।

अनु स्वर्गं लोकमविन्दत् । सत्यो ह वा अस्य कामो भवति ।

अनु स्वर्गं लोकं विन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उ चैनदेवं वेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये कामाय स्वाहा कामाय स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **4 (19)**

T.B.3.12.2.4

तं ब्रह्माऽब्रवीत् । प्रजापते ब्रह्मणा वैश्राम्यसि । अहमु वै ब्रह्माऽस्मि ।

मां नु यजस्व । अथ ते ब्रह्मण्वान्. यज्ञो भविष्यति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमग्नये कामाय पुरोडाश–मष्टाकपालं निरवपत् ।

ब्रह्मणे चरुं । अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य ब्रह्मण्वान्. यज्ञोऽभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । ब्रह्मण्वान्. ह वा अस्य यज्ञो भवति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये कामाय स्वाहा ब्रह्मणे स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहा ऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **5 (19)**

T.B.3.12.2.5

तं ँयज्ञोऽब्रवीत् । प्रजापते यज्ञेन वै श्राम्यसि । अहमु वै यज्ञोऽस्मि ।

मां नु यजस्व । अथ ते सत्यो यज्ञो भविष्यति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमग्नये कामाय पुरोडाश–मष्टाकपालं निरवपत् ।

यज्ञाय चरुं । अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्यो यज्ञोऽभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । सत्यो ह वा अस्य यज्ञो भवति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये कामाय स्वाहा यज्ञाय स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **6 (19)**

T.B.3.12.2.6

तमापो–ऽब्रुवन् । प्रजापतेऽफ्सु वै सर्वे कामाः श्रिताः ।

वयमु वा आपस्स्मः । अस्मान्नु यजस्व ।

अथ त्वयि सर्वे कामाः श्रयिष्यन्ते । अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमग्नये कामाय पुरोडाश–मष्टाकपालं निरवपत् । अद्भ्यश्चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्मिन्थ्–सर्वे कामा अश्रयन्त ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । सर्वे ह वा अस्मिन् कामाः श्रयन्ते ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैनदेवं वेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये कामाय स्वाहा ऽद्भ्यः स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **7 (19)**

T.B.3.12.2.7

तमग्नि र्बलिमानब्रवीत् ।

प्रजापते ऽग्नये वै बलिमते सर्वाणि भूतानि बलिꣳ हरन्ति ।

अहमु वा अग्नि र्बलिमानस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सर्वाणि भूतानि बलिꣳ हरिष्यन्ति ।

अनु स्वर्गं लोकं वेथस्यसीति ।

स एतमग्नये कामाय पुरोडाश–मष्टाकपाल–न्निरवपत् ।

अग्नये बलिमते चरुं । अनुमत्यै चरुं ।

ततो वै तस्मै सर्वाणि भूतानि बलि–महरन् ।

अनु स्वर्गं लोकमविन्दत् ।

सर्वाणि ह वा अस्मै भूतानि बलिꣳ हरन्ति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये कामाय स्वाहा ऽग्नये बलिमते स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **8 (19)**

T.B.3.12.2.8

तमनुवित्तिर–ब्रवीत् । प्रजापते स्वर्गं ँवै लोकमनु–विविथ्ससि ।

अहमु वा अनुवित्तिरस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्या ऽनुवित्ति–र्भविष्यति । अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथ्स्यसीति ।

स एतमग्नये कामाय पुरोडाश–मष्टाकपालं निरवपत् । अनुवित्त्यै चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्या ऽनुवित्तिरभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोक–मविन्दत् । सत्या ह वा अस्यानुवित्ति–र्भवति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये कामाय स्वाहा–ऽनुवित्त्यै स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **9 (19)**

T.B.3.12.2.9

ता वा एताः सप्त स्वर्गस्य लोकस्य द्वारः ।

दिवः श्येनयो ऽनुवित्तयो नाम । आशा प्रथमाꣳ रक्षति ।

कामो द्वितीयां । ब्रह्म तृतीयां । यज्ञश्चतुर्थीं । आपः पञ्चमीं ।

अग्नि र्बलिमान्–थ्षष्ठीं । अनुवित्तिः सप्तमीं ।

अनु ह वै स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति ।

कामचारोऽस्य स्वर्गे लोके भवति । य एताभि–रिष्टिभि–र्यजते ।

य उचैना एवं ँवेद । तास्वन्विष्टि । पष्ठौही वरां दद्यात् कꣳ सञ्च ।

स्त्रियै चाभारꣳ समृद्ध्यै ॥ **10 (16)**

(No Korvai for Anuvaakam 2)

3.12.3 अनुवाकं 3 –उपाघा नामेष्टयः

T.B.3.12.3.1

तपसा देवा देवता–मग्र आयन्न् । तपसर्.षयः स्वरन्वविन्दन्न् ।

तपसा सपत्नान् प्रणुदामारातीः । येनेदं ँविश्वं परिभूतं ँयदस्ति ॥

प्रथमजं देवꣳ हविषा विधेम । स्वयंभु ब्रह्म परमं तपो यत् ।

स एव पुत्रः स पिता स माता । तपो ह यक्षं प्रथमꣳ संबभूव ॥

श्रद्धया देवो देवत्व–मश्नुते । श्रद्धा प्रतिष्ठा लोकस्य देवी । **11 (10)**

T.B.3.12.3.2

सा नो जुषाणोप यज्ञ–मागात् । कामवथ्सा ऽमृतं दुहाना ॥

श्रद्धा देवी प्रथमजा ऋतस्य । विश्वस्य भर्त्री जगतः प्रतिष्ठा ।

ता॰ श्रद्धा॰ हविषा यजामहे । सा नो लोक–ममृतं दधातु ।

ईशाना देवी भुवनस्याधिपत्नी ॥ आगाथ्सत्य॰ हविरिदं जुषाणं ।

यस्माद्देवा जज्ञिरे भुवनञ्च विश्वे ।

तस्मै विधेम हविषा घृतेन । **12 (10)**

T.B.3.12.3.3

यथा देवैः सधमादं मदेम ॥ यस्य प्रतिष्ठो–र्वन्तरिक्षं ।

यस्माद्देवा जज्ञिरे भुवनञ्च सर्वे ।

तथ्सत्य–मर्चदुपयज्ञं न आगात् । ब्रह्माहुती–रुपमोदमानं ॥

मनसो वशे सर्वमिदं बभूव ।

नान्यस्य मनो वशमन्वियाय ।

भीष्मो हि देवः सहसः सहीयान् ।

स नो जुषाण उप यज्ञमागात् ॥

आकूतीना–मधिपतिं चेतसां च । **13 (10)**

T.B.3.12.3.4

सङ्कल्पजूतिं देवं ँविपश्चिं । मनो राजानमिह वर्द्धयन्तः ।

उपहवे ऽस्य सुमतौ स्याम ॥ चरणं पवित्रं ँविततं पुराणं ।

येन पूतस्तरति दुष्कृतानि । तेन पवित्रेण शुद्धेन पूताः ।

अति पाप्मान–मरातिं तरेम ॥ लोकस्य द्वार–मर्चिमत् पवित्रं ।

ज्योतिष्मद् भ्राजमानं महस्वत् । अमृतस्य धारा बहुधा दोहमानं ( ) ।

चरणं नो लोके सुधितां दधातु ॥ "अग्नि मूर्द्धा{**41**}" "भुवः{**42**}" ॥

"अनु नोऽद्यानुमति{**43**}" "रन्विदनुमतेत्वं{**44**}" ॥

"हव्यवाहꣳ{**45**}" "स्विष्टं{**46**}" ॥ **14 (14)**

(देवी – घृतेन – चेतसां च – दोहमानं चत्वारि च) (A3)

3.12.4 <u>अनुवाकं 4 –तासां ब्राह्मणम्</u>

T.B.3.12.4.1

देवेभ्यो वै स्वर्गो लोकस्तिरो ऽभवत् । ते प्रजापति–मब्रुवन् ।

प्रजापते स्वर्गो वै नो लोकस्तिरोऽभूत् । तमन्विच्छेति ।

तं ँयज्ञक्रतुभि–रन्वैच्छत् । तं ँयज्ञक्रतुभि र्नान्वविन्दत् ।

तमिष्टिभि–रन्वैच्छत् । तमिष्टिभि–रन्वविन्दत् । तदिष्टीना–मिष्टित्वं ।

एष्टयो ह वै नाम । ता इष्टय इत्या चक्षते परोक्षेण ।

परोक्षप्रिया इव हि देवाः ॥ **15 (12)**

T.B.3.12.4.2

तं तपोऽ ब्रवीत् । प्रजापते तपसा वै श्राम्यसि ।

अहमु वै तपोऽ स्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्यं तपो भविष्यति । अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमाग्नेय–मष्टाकपालं निरवपत् । तपसे चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्यं तपो ऽभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । सत्य ᳪ ह वा अस्य तपो भवति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उ चैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति । अग्नये स्वाहा तपसे स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **16 (19)**

T.B.3.12.4.3

तꣳ श्रद्धा–ऽब्रवीत् । प्रजापते श्रद्धया वै श्राम्यसि ।

अहमु वै श्रद्धाऽस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्या श्रद्धा भविष्यति । अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमाऽग्नेय–मष्टाकपालं निरवपत् । श्रद्धायै चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्या श्रद्धाऽभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । सत्या ह वा अस्य श्रद्धा भवति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उ चैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति । अग्नये स्वाहा श्रद्धायै स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **17 (19)**

T.B.3.12.4.4

तꣳ सत्य–मब्रवीत् । प्रजापते सत्येन वै श्राम्यसि ।

अहमु वै सत्यमस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्यꣳ सत्यं भविष्यति । अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमाऽग्नेय–मष्टाकपालं निरवपत् । सत्याय चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्यꣳ सत्यमभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । सत्यꣳ ह वा अस्य सत्यं भवति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति । अग्नये स्वाहा सत्याय स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **18 (19)**

T.B.3.12.4.5

तं मनोऽब्रवीत् । प्रजापते मनसा वै श्राम्यसि ।

अहमु वै मनोऽस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्यं मनो भविष्यति । अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमाऽग्नेय–मष्टाकपालं निरवपत् । मनसे चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्यं मनोऽभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । सत्यꣳ ह वा अस्य मनो भवति ।

अनु स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैन देवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये स्वाहा मनसे स्वाहा ।

अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **19 (19)**

T.B.3.12.4.6

तं चरण–मब्रवीत् । प्रजापते चरणेन वै श्राम्यसि ।

अहमु वै चरणमस्मि । मां नु यजस्व ।

अथ ते सत्यं चरणं भविष्यति । अनु स्वर्गं ँलोकं ँवेथस्यसीति ।

स एतमाऽग्नेय–मष्टाकपालं निरवपत् । चरणाय चरुं ।

अनुमत्यै चरुं । ततो वै तस्य सत्यं चरणमभवत् ।

अनु स्वर्गं ँलोकमविन्दत् । सत्यꣳ ह वा अस्य चरणं भवति ।

अनुस्वर्गं ँलोकं ँविन्दति । य एतेन हविषा यजते ।

य उचैनदेवं ँवेद । सोऽत्र जुहोति ।

अग्नये स्वाहा चरणाय स्वाहा । अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ।

स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ **20 (19)**

T.B.3.12.4.7

ता वा एताः पञ्च स्वर्गस्य लोकस्य द्वारः ।

अपाघा अनुवित्तयो नाम । तपः प्रथमाꣳ रक्षति ।

श्रद्धा द्वितीयां । सत्यं तृतीयां । मनश्चतुर्थीं । चरणं पञ्चमीं ।

अनु ह वै स्वर्गं ँलोकं ँविन्दति ।

कामचारोऽस्य स्वर्गे लोके भवति । य एताभि–रिष्टिभि–र्यजते ।

य उचैना एवं ँवेद ।

तास्वन्विष्टि । पष्ठौही वरां दद्यात् कꣳसञ्च ।

स्त्रियै चाभारꣳ समृद्ध्यै ॥ **21 (14)**

(No Korvai for Anuvaakam 4)

3.12.5 <u>अनुवाकं 5 –चातुर्होत्रचयनम्</u>

<u>T.B.3.12.5.1</u>

ब्रह्म वै चतुर्.होतारः । चतुर्.होतृभ्योऽधि यज्ञो निर्मितः ।

नैनꣳ शप्तं । नाभिचरित–मागच्छति । य एवं ँवेद ॥

यो ह वै चतुर्.होतृणां चतुर्.होतृत्वं ँवेद ।

अथो पञ्च होतृत्वं । सर्वा हास्मै दिशः कल्पन्ते ।

वाचस्पतिर्. होता दशहोतॄणां । पृथिवी होता चतुर्.होतॄणां । **22 (10)**

<u>T.B.3.12.5.2</u>

अग्निर्. होता पञ्चहोतॄणां । वाग्घोता षड्होतॄणां ।

महाहविर्. होता सप्तहोतॄणां । एतद्वै चतुर्.होतृणां चतुर्.होतृत्वं ।

अथो पञ्चहोतृत्वं । सर्वा हास्मै दिशः कल्पन्ते । य एवं वेद ॥

एषा वै सर्व विद्या । एतद् भेषजं ।

एषा पङ्क्तिः स्वर्गस्य लोकस्यां जसायनिः स्रुतिः । **23 (10)**

T.B.3.12.5.3

एतान्. योऽद्ध्यै–त्यछदिर्दर्.शे यावत्तरसं । स्वरेति ।

अनपब्रवः सर्वमायुरेति । विन्दते प्रजां । रायस्पोषं गौपत्यं ।

ब्रह्मवर्चसी भवति ॥ एतान्. योऽद्ध्यैति । स्पृणोत्यात्मानं ।

प्रजां पितॄन् ॥ एतान्. वा अरुण औपवेशि विदाञ्चकार । **24 (10)**

T.B.3.12.5.4

एतैरधिवादमपाजयत् । अथो विश्वं पाप्मानं ।

स्वर्ययौ । एतान्. योऽद्ध्यैति । अधिवादं जयति ।

अथो विश्वं पाप्मानं । स्वरेति ॥

एतैरग्निं चिन्वीत स्वर्गकामः ।

एतैरायुष्कामः । प्रजा पशुकामो वा ॥ **25 (10)**

T.B.3.12.5.5

पुरस्ता–द्दशहोतार–मुदञ्च–मुपदधाति यावत्पदं ।

हृदयं यजुषी पत्न्यौ च । दक्षिणतः प्राञ्चं चतुर्.होतारं ।

पश्चादुदञ्चं पञ्च होतारं । उत्तरतः प्राञ्चꣳ षड्होतारं ।

उपरिष्टात् प्राञ्चꣳ सप्तहोतारं । हृदयं ँयजूꣳषि पत्न्यश्च ।

यथावकाशं ग्रहान् । यथावकाशं प्रतिग्रहान् ँलोकं पृणाश्च ।

सर्वा हास्यैता देवताः प्रीता अभीष्टा भवन्ति । **26 (10)**

T.B.3.12.5.6

सदेवमग्निं चिनुते ॥ रथसंमित–श्चेतव्यः । वज्रो वै रथः ।

वज्रेणैव पाप्मानं भ्रातृव्यꣳ स्तृणुते । पक्षः संमित–श्चेतव्यः ।

एतावान्. वै रथः । यावत्पक्षः । रथसंमितमेव चिनुते ॥

इममेव लोकं पशुबन्धेनाभिजयति । अथो अग्निष्टोमेन । **27 (10)**

T.B.3.12.5.7

अन्तरिक्ष–मुक्थ्येन । स्वरतिरात्रेण । सर्वान् ँलोकानहीनेन ।

अथो सत्रेण ॥ वरो दक्षिणा । वरेणैव वरꣳ स्पृणोति ।

आत्मा हि वरः ॥ एकविꣳशति र्दक्षिणा ददाति ।

एकविꣳशो वा इतः स्वर्गो लोकः । प्रस्वर्गं ँलोकमाप्नोति । **28 (10)**

T.B.3.12.5.8

असावादित्य एकविꣳशः । अमुमेवा–दित्यमाप्नोति ॥

शतं ददाति । शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः ।

आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठति ॥ सहस्रं ददाति ।

सहस्र संमितः स्वर्गो लोकः । स्वर्गस्य लोकस्या–भिजित्यै ॥

अन्विष्टकं दक्षिणा ददाति । सर्वाणि वयाꣳसि । **29 (10)**

T.B.3.12.5.9

सर्वस्याप्त्यै । सर्वस्या–वरुद्ध्यै ॥ यदि न विन्देत ।

मन्थानेतावतो दद्यादोदनान्. वा । अश्नुते तं कामं ।

यस्मै कामाया–ग्निश्चीयते ॥ पष्ठौहीं त्वन्तर्वतीं दद्यात् ।

सा हि सर्वाणि वयाꣳसि । सर्वस्याप्त्यै । सर्वस्या–वरुद्ध्यै ॥ **30 (10)**

T.B.3.12.5.10

हिरण्यं ददाति । हिरण्य–ज्योतिरेव स्वर्गँ लोकमेति ॥

वासो ददाति । तेनायुः प्रतिरते ॥ वेदितृतीये यजेत ।

त्रिषत्या हि देवाः । स सत्यमग्निं चिनुते ॥

तदेतत् पशुबन्धे ब्राह्मणं ब्रूयात् । नेतरेषु यज्ञेषु ॥

यो ह वै चतुर्.होतृ–ननुसवनं तर्पयितव्यान्. वेद । **31 (10)**

T.B.3.12.5.11

तृप्यति प्रजया पशुभिः । उपैनꣳ सोमपीथो नमति ।

एते वै चतुर्.होतारो ऽनुसवनं तर्पयितव्याः । ये ब्राह्मणा बहुविदः ।

तेभ्यो यद्दक्षिणा न नयेत् । दुरिष्टꣳ स्यात् । अग्निमस्य वृञ्जीरन् ।
तेभ्यो यथा श्रद्धं दद्यात् । स्विष्टमेवैतत्क्रियते ।
नास्याग्निं वृञ्जते ॥ **32 (10)**

T.B.3.12.5.12

हिरण्येष्टको भवति । यावदुत्तम–मङ्गुलि–काण्डं यज्ञ परुषा संमितं ।
तेजो हिरण्यं ॥ यदि हिरण्यं न विन्देत् । शर्करा अक्ता उपदद्ध्यात् ।
तेजो घृतं । सतेजसमे–वाग्निं चिनुते ॥
अग्निञ्चित्वा सौत्रामण्या यजेत मैत्रावरुण्या वा ।
वीर्येण वा एष व्यृद्ध्यते ।
योऽग्निञ्चिनुते ( ) । **33 (10)**

T.B.3.12.5.13

यावदेव वीर्यं । तदस्मिन् दधाति ॥
ब्रह्मणः सायुज्यꣳ सलोकता–माप्नोति ।
एतासामेव देवतानाꣳ सायुज्यं ।
सार्ष्टिताꣳ समान लोकता–माप्नोति । य एतमग्निं चिनुते ।
य उचैनमेवं वेद ॥ एतदेव सावित्रे ब्राह्मणं । अथो नाचिकेते ॥ **34 (9)**

(होता चतुर्.होतृणाᳬ – स्रुति – श्चकार – वा – भवन्त्य – ग्निष्टोमेना – प्नोति – वयाᳬसि – वयाᳬसि – सर्वस्याप्त्यै सर्वस्यावरुद्ध्यै – वेद – वृञ्जते – चिनुते – +नव च) (A5)

3.12.6 अनुवाकं 6 –वैश्वसृजचयनम्

T.B.3.12.6.1

यच्चामृतं ँयच्च मर्त्यं । यच्च प्राणिति यच्च न ।

सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा । उप कामदुघा दधे ।

तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥

सर्वाः स्त्रियः सर्वान् पुᳬसः । सर्वं न स्त्री–पुमञ्च यत् ।

सर्वास्ताः ॥ यावन्तः पाᳬसवो भूमेः । **35 (10)**

T.B.3.12.6.2

सङ्ख्याता देवमायया । सर्वास्ताः ॥ यावन्त ऊषाः पशूनां ।

पृथिव्यां पुष्टि र्हिताः । सर्वास्ताः ॥ यावतीः सिकताः सर्वाः ।

अफस्वन्तश्च याः श्रिताः । सर्वास्ताः ॥ यावतीः शर्करा धृत्यै ।

अस्यां पृथिव्यामधि । **36 (10)**

T.B.3.12.6.3

सर्वास्ताः ॥ यावन्तो-ऽश्मानोऽस्यां पृथिव्यां ।
प्रतिष्ठासु प्रतिष्ठिताः । सर्वास्ताः ॥ यावती वीरुधः सर्वाः ।
विष्ठिताः पृथिवीमनु । सर्वास्ताः ॥ यावतीरोषधीः सर्वाः ।
विष्ठिताः पृथिवीमनु । सर्वास्ताः ॥ **37 (10)**

T.B.3.12.6.4

यावन्तो वनस्पतयः । अस्यां पृथिव्यामधि । सर्वास्ताः ॥
यावन्तो ग्राम्याः पशवः सर्वे । आरण्याश्च ये ।
सर्वास्ताः ॥ ये द्विपाद-श्चतुष्पादः । अपाद उदरसर्पिणः ।
सर्वास्ताः ॥ यावदाञ्ज-नमुच्यते । **38 (10)**

T.B.3.12.6.5

देवत्रा यच्च मानुषं । सर्वास्ताः ॥ यावत्कृष्णायसꣳ सर्वं ।
देवत्रा यच्च मानुषं । सर्वास्ताः ॥ याव ल्लोहायसꣳ सर्वं ।
देवत्रा यच्च मानुषं । सर्वास्ताः ॥ सर्वꣳ सीसꣳ सर्वं त्रपु ।
देवत्रा यच्च मानुषं । **39 (10)**

T.B.3.12.6.6

सर्वास्ताः ॥ सर्वꣳ हिरण्यꣳ रजतं । देवत्रा यच्च मानुषं ।

सर्वास्ताः ॥ सर्वꣳ सुवर्णꣳ हरितं । देवत्रा यच्च मानुषं ।

सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा । उपकामदुघा दधे ।

तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ( ) ॥ **40 (10)**

[भूमे – रधि – विष्ठिताः पृथिवीमनु सर्वास्ता –

उच्यते – मानुषꣳ – सीद ( )] (A6)

Special Korvai

(यच्च स्त्रियः पाꣳसव ऊषाः सिकताः शर्करा अश्मानो वीरुध

ओषधीर् वनस्पतयो ग्राम्या ये द्विपादो यावदाञ्जनं यावत् कृष्णायसं

ँलोहायसꣳ सीसꣳ हिरण्यꣳ सुवर्णꣳ हरितमष्टादश)

3.12.7 अनुवाकं 7 –वैश्वसृजचयनम्

T.B.3.12.7.1

सर्वा दिशो दिक्षु । यच्चान्त र्भूतं प्रतिष्ठितं ।

सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा । उप कामदुघा दधे ।

तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥

अन्तरिक्षञ्च केवलं । यच्चास्मि–न्नन्तराहितं ।

सर्वास्ताः ॥ आन्तरिक्ष्यश्च याः प्रजाः । **41 (10)**

T.B.3.12.7.2

गन्धर्वा–फ्सरसश्च ये । सर्वास्ताः ॥ सर्वानुदारान्–थ्सलिलान् ।

अन्तरिक्षे प्रतिष्ठितान् । सर्वास्ताः ॥ सर्वानुदारान्–थ्सलिलान् ।

स्थावराः प्रोष्याश्च ये । सर्वास्ताः ॥ सर्वां धुनि᳡ सर्वान्–ध्व᳡सान् ।

हिमो यच्च शीयते । **42 (10)**

T.B.3.12.7.3

सर्वास्ताः ॥ सर्वान् मरीचीन्. विततान् । नीहारो यच्च शीयते ।

सर्वास्ताः ॥ सर्वा विद्युतः सर्वान्थ् स्तनयित्नून् ।

ह्रादुनी र्यच्च शीयते । सर्वास्ताः ॥ सर्वाः स्रवन्तीः सरितः ।

सर्वमफ्सु चरञ्च यत् । सर्वास्ताः ॥ **43 (10)**

T.B.3.12.7.4

याश्च कूप्या याश्च नाद्याः समुद्रियाः । याश्च वैशन्तीरुत प्रासचीर्याः ।

सर्वास्ताः ॥ ये चोत्तिष्ठन्ति जीमूताः । याश्च वर्.षन्ति वृष्टयः ।

सर्वास्ताः ॥ तपस्तेज आकाशं । यच्चाकाशे प्रतिष्ठितं ।

सर्वास्ताः ॥ वायुं ँवया᳡सि सर्वाणि । **44 (10)**

T.B.3.12.7.5

अन्तरिक्षचरञ्च यत् । सर्वास्ताः ॥ अग्निꣳ सूर्यं चन्द्रं ।
मित्रं ँवरुणं भगं । सर्वास्ताः ॥ सत्यꣳ श्रद्धां तपो दमं ।
नाम रूपञ्च भूतानां । सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा ।
उप कामदुघा दधे । तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा ( ) ।
तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **45 (11)**

(प्रजा–हिमो यच्च शीयते–सर्वास्ताः–सर्वाणि–ब्रह्मणैकं च) (A7)

Special Korvai

(दिशोऽन्तरिक्षमान्तरिक्ष्य उदारानुदारान् धुनिं मरीचीन्. विद्युतः
स्रवन्तीर्याश्च ये च तपो वायुमग्निꣳ सत्यं पञ्चदश)

3.12.8 अनुवाकं 8 –वैश्वसृजचयनम्

T.B.3.12.8.1

सर्वां दिवꣳ सर्वान् देवान् दिवि । यच्चान्त र्भूतं प्रतिष्ठितं ।
सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा । उप कामदुघा दधे । तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा ।
तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद–ध्रुवा सीद ॥ यावती स्तारकाः सर्वाः ।
विततता रोचने दिवि । सर्वास्ताः ॥ ऋचो यजूꣳषि सामानि । **46 (10)**

T.B.3.12.8.2

अथर्वाङ्गिरसश्च ये । सर्वास्ताः ॥ इतिहासपुराणञ्च ।

सर्पदेवजनाश्च ये । सर्वास्ताः ॥ ये च लोका ये चालोकाः ।

अन्त र्भूतं प्रतिष्ठितं । सर्वास्ताः ॥ यच्च ब्रह्म यच्चाब्रह्म ।

अन्त र्ब्रह्मन् प्रतिष्ठितं । **47 (10)**

T.B.3.12.8.3

सर्वास्ताः ॥ अहोरात्राणि सर्वाणि । अर्द्धमासाꣳश्च केवलान् ।

सर्वास्ताः ॥ सर्वानृतून्–थ्सर्वान् मासान् । सम्ँवथ्सरञ्च केवलं ।

सर्वास्ताः ॥ सर्वं भूतꣳ सर्वं भव्यं । यच्चातोऽधि भविष्यति ।

सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा ( ) । उप कामदुघा दधे ।

तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा ।

तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥ **48 (13)**

(सामानि – ब्रह्मन् प्रतिष्ठितं – कृत्वा त्रीणि च) (A8)

Special Korvai

(दिवं तारका ऋच इतिहासपुराणं च ये च यच्चाहोरात्राण्यृतून्
भूतं नव)

3.12.9 अनुवाकं 9 –ब्रह्मा सदस्यासीनो वौश्वसृजान् व्याचष्टे

T.B.3.12.9.1

ऋचां प्राची महती दिगुच्यते । दक्षिणा–माहु र्यजुषामपारां ।

अथर्वणा–मङ्गिरसां प्रतीची । साम्ना–मुदीची महती दिगुच्यते ॥

ऋग्भिः पूर्वाह्णे दिवि देव ईयते । यजुर्वेदे तिष्ठति मद्ध्ये अह्नः ।

सामवेदे–नास्तमये महीयते । वेदै–रशून्य–स्त्रिभिरेति सूर्यः ॥

ऋग्भ्यो जाताᳬ सर्वशो मूर्त्ति–माहुः ।

सर्वा गति र्याजुषी हैव शश्वत् । **49 (10)**

T.B.3.12.9.2

सर्वं तेज स्सामरूप्यᳬ ह शश्वत् । सर्वᳬ हेदं ब्रह्मणा हैव सृष्टं ॥

ऋग्भ्यो जातं ँवैश्यं ँवर्ण–माहुः । यजुर्वेदं क्षत्रियस्या–हुर्योनिं ।

सामवेदो ब्राह्मणानां प्रसूतिः । पूर्वे पूर्वेभ्यो वच एत–दूचुः ॥

आदर्.श–मग्निं चिन्वानाः । पूर्वे विश्व सृजोऽमृताः ।

शतं वर्.ष सहस्राणि । दीक्षिताः सत्र–मासत ॥ **50 (10)**

T.B.3.12.9.3

तप आसीद् गृहपतिः । ब्रह्म ब्रह्माभवथ् स्वयं ।

सत्यᳬ ह हो तैषामासीत् । यद् विश्वसृज आसत ॥

अमृत–मेभ्य उदगायत् । सहस्रं परिवथ्सरान् ।

भूतꣳ ह प्रस्तो तैषामासीत् । भविष्यत् प्रति चाहरत् ॥

प्राणो अद्ध्वर्यु–रभवत् । इदꣳ सर्वꣳ सिषासतां । **51 (10)**

T.B.3.12.9.4

अपानो विद्वा–नावृतः । प्रति प्रातिष्ठ–दद्ध्वरे ॥

आर्तवा उपगातारः । सदस्या ऋतवो–ऽभवन् ।

अर्द्धमासाश्च मासाश्च । चमसा–द्ध्वर्यवो–ऽभवन् ॥

अशꣳ सद् ब्रह्मण–स्तेजः । अच्छावाको ऽभवद् यशः ।

ऋत–मेषां प्रशास्ता–ऽऽसीत् ।

यद् विश्व सृज आसत ॥ **52 (10)**

T.B.3.12.9.5

ऊर्ग्–राजान–मुदवहत् । ध्रुव गोपः सहो–ऽभवत् ।

ओजो–ऽभ्यष्टौद् ग्राव्.ण्णः । यद् विश्व सृज आसत ॥

अपचितिः पोत्रीया–मयजत् । नेष्ट्रीया–मयजत् त्विषिः ।

आग्नीद्ध्राद् विदुषी सत्यं । श्रद्धा हैवा यजथ् स्वयं ॥

इरा पत्नी विश्व सृजां । आकूति–रपिनद्धविः । **53 (10)**

T.B.3.12.9.6

इद्ध्मꣳ ह क्षुच् चैभ्य उग्रे । तृष्णा चा वहतामुभे ॥

वागेषाꣳ सुब्रह्मण्या–ऽऽसीत् । छन्दो योगान्. विजानती ।

कल्पतन्त्राणि तन्वाना–ऽहः । सꣳस्थाश्च सर्वशः ॥

अहोरात्रे पशुपाल्यौ । मुहूर्त्ताः प्रेष्या अभवन् ।

मृत्युस् तद–भव–द्धाता । शमितो ग्रो विशां पतिः ॥ **54 (10)**

T.B.3.12.9.7

विश्वसृजः प्रथमाः सत्र–मासत । सहस्र समं प्रसुतेन यन्तः ।

ततो ह जज्ञे भुवनस्य गोपाः । हिरण्मयः शकुनि र्ब्रह्म नाम ॥

येन सूर्य–स्तपति तेजसे–द्धः । पिता पुत्रेण पितृमान्. योनियोनौ ।

नावेदविन् मनुते तं बृहन्तं । सर्वानुभु–मात्मानꣳ संपराये ॥

एष नित्यो महिमा ब्राह्मणस्य ।

न कर्मणा वर्द्धते नो कनीयान् । **55 (10)**

T.B.3.12.9.8

तस्यैवात्मा पदवित्तं विदित्वा । न कर्मणा लिप्यते पापकेन ॥

पञ्चपञ्चाशत–स्त्रिवृतः सम्वथ्सराः ।

पञ्चपञ्चाशतः पञ्चदशाः । पञ्चपञ्चाशतः सप्तदशाः ।

पञ्चपञ्चाशत एकविꣳशाः ।
विश्वसृजाꣳ सहस्र सम्ँवथ्सरं ॥
एतेन वै विश्वसृज इदं ँविश्व–मसृजन्त ।
यद् विश्व–मसृजन्त । तस्माद् विश्वसृजः ( ) ॥
विश्व–मेना–ननु प्रजायते । ब्रह्मणः सायुज्यꣳ सलोकतां ँयन्ति ।
एतासामेव देवतानाꣳ सायुज्यं । सार्ष्टिताꣳ समान लोकतां ँयन्ति ।
य एत–दुपयन्ति । ये चैनत् प्राहुः ।
येभ्य–श्चैनत् प्राहुः ॥

ओं ॥ **56 (18)**

(शश्व – दासत – सिषासता – मासत – हविष् – पतिः – कनीयान् – तस्माद् विश्वसृजोऽष्टौ च) (A9)

==========

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :-

(तुभ्यं – देवेभ्य – स्तपसा – देवेभ्यो – ब्रह्म वै चतुर्.होतारो – यच्चामृतꣳ – सर्वा दिशो दिक्षु – सर्वां दिव – मृचां प्राची नव)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(तुभ्यं – तपसा – ता वा एताः पञ्च – हिरण्यं ददाति – सर्वा दिश – स्तप आसीद्गृहपतिः षट्पञ्चाशत्)

First and Last Padam 3rd Prapaatakam of Kaatakam:-

(तुभ्य–मों)

॥ हरिः ओं ॥

॥ तैत्तिरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके तृतीय प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति तैत्तिरीय यजुर्ब्राह्मणे काठकं समाप्तं ॥

==========

Appendix (of expansions)

T.B.3.12.1.1 – तुभ्यन्ता अङ्गिरस्तमा{21} श्याम तङ्काममग्ने {22}

तुभ्यं ता अङ्गिरस्तम विश्वाः सुक्षितयः पृथक् ।
अग्ने कामाय येमिरे ॥ {21}

अश्याम तं काममग्ने तवो त्यश्याम रयिꣳ रयिवः सुवीरं ।
अश्याम वाजमभि वाजयन्तो ऽश्याम द्युम्नमजराजरं ते ॥

(Both {21} and {22} appearing in TS 1.3.14.3)

T.B.3.12.1.1 – आशानां त्वा{23} विश्वा आशाः{24}

आशानां त्वा ऽऽशापालेभ्यः । चतुर्भ्यो अमृतेभ्यः ।
इदं भूतस्याध्यक्षेभ्यः । विधेम हविषा वयम् ॥ {23}

विश्वा आशा मधुना सꣳसृजामि । अनमीवा आप ओषधयो भवन्तु ।
अयं ँयजमानो मृधो व्यस्यताम् अगृभीताः पशवः सन्तु सर्वे ॥ {24}

(Both {23} and {24} appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.12.1.1 – अनु नोऽद्यानुमति{25} रन्विदनुमते त्वं{26}

अनु नोऽद्याऽनुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यतां ।

अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः ॥ {25}

अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शञ्चनः कृधि ।

क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण आयूꣳषि तारिषः ॥ {26}

(Both {25} and {26} appearing in T.S.3.11.3.3)

T.B.3.12.1.1 – कामो भूतस्य{27} कामस्तदग्रे{28}

कामो भूतस्य भव्यस्य । सम्राडेको विराजति । स इदं प्रति पप्रथे ।

ऋतूनुथ् सृजते वशी ॥ {27}

कामस्तदग्रे समवर्तताधि । मनसो रेतः प्रथमं ँयदासीत् ।

सतो बन्धुमसति निरविन्दन्न् । हृदि प्रतीष्या कवयो मनीषा ॥ {28}

(Both {27} and {28} appearing in T.B.2.4.1.9 and T.B.2.4.1.10

T.B.3.12.1.1 – ब्रह्म जज्ञानं{29} पिता विराजां{30}

ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्वि सीमतः सुरुचो वेन आवः ।
स बुध्निया उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च विवः ॥ {29}

({29} appearing in T.S.4.2.8.2)

पिता विराजामृषभो रयीणां । अन्तरिक्षं विश्वरूप आविवेश ।
तमर्कै–रभ्यर्चन्ति वत्सं । ब्रह्म सन्तं ब्रह्मणा वर्द्धयन्तः ॥ {30}

({30} appearing in T.B.2.8.8.9)

T.B.3.12.1.1 – यज्ञो रायो{31} ऽयं यज्ञः{32}

यज्ञो रायो यज्ञ ईशे वसूनाम् । यज्ञः सस्यानामुत सुक्षितीनाम् ।
यज्ञ इष्टः पूर्वचित्तिं दधातु । यज्ञो ब्रह्मण्वाᳬ अप्येतु देवान् ॥ {31}

अयं यज्ञो वर्धतां गोभिरश्वैः । इयं वेदिः स्वपत्या सुवीरा ।
इदं बर्.हिरति बर्.हीᳬष्यन्या । इमं यज्ञं विश्वे अवन्तु देवाः ॥ {32}

(Both {31} and {32} appearing in T.B.2.5.5.1)

T.B.3.12.1.1 – आपो भद्रा{33} आदित्पश्यामि{34}

आपो भद्रा घृतमिदाप आसुरग्नी–षोमौ बिभ्रत्याप इत् ताः ।
तीव्रो रसो मधुपृचा मरंगम आ मा प्राणेन सह वर्चसा गन्न् ॥ {33}

आदित् पश्याम्युत वा शृणोम्या मा घोषो गच्छति वाङ्न आसां ।
मन्ये भेजानो अमृतस्य तर्.हि हिरण्यवर्णा अतृपं यदा वः ॥ {34}

(Both {33} and {34} appearing in T.S.5.6.1.3 and 5.6.1.4)

T.B.3.12.1.1 – तुभ्यं भरन्ति{35] यो देह्यः{36}

तुभ्यं भरन्ति क्षितयो यविष्ठ । बलिमग्ने अन्ति त ओत दूरात् ।
आ भन्दिष्ठस्य सुमतिं चिकिद्धि । बृहत्ते अग्ने महि शर्म भद्रम् ॥ {35}

यो देह्यो अनमयद्वधस्नैः । यो अर्यपत्नी–रुषसश्चकार ।
स निरुध्या नहुषो यह्वो अग्निः । विशश्चक्रे बलिहृतः सहोभिः ॥ {36}

(Both {35} and {36} appearing in T.B.2.4.7.9)

T.B.3.12.1.1 - पूर्वं देवा अपरेण{37} प्राणापानौ{38}

पूर्वं देवा अपरेणा–नुपश्यञ्जन्मभिः । जन्मान्यवरैः पराणि ।
वेदानि देवा अयमस्मीति माम् । अहꣳ हित्वा शरीरं जरसः
परस्तात् ॥ {37}

प्राणापानौ चक्षुः श्रोत्रम् । वाचं मनसि संभृताम् ।
हित्वा शरीरं जरसः परस्तात् । आ भूतिं भूतिँवयमश्नवामहै ॥ {38}

(Both {37} and {38} appearing in T.B.2.5.6.5)

T.B.3.12.1.1 – हव्यवाह{39} स्विष्टं{40}

हव्यवाह–मभिमातिषाऽहम् । रक्षोहणं पृतनासु जिष्णुम् ।
ज्योतिष्मन्तं दीद्यतं पुरन्धिम् । अग्निꣳ स्विष्टकृतमा हुवेम ॥ {39}

स्विष्टमग्ने अभि तत् पृणाहि । विश्वा देव पृतना अभिष्य ।
उरुं नः पन्थां प्रदिशन्वि भाहि । ज्योतिष्मद्धेह्यजरं न आयुः ॥ {40}

(Both {39} and {40} appearing in T.B.2.4.1.4)

T.B.3.12.3.4 – अग्नि र्मूर्धा{41} भुवः{42}

अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत् पतिः पृथिव्या अयं ।
अपाꣳ रेताꣳसि जिन्वति ॥ {41}

भुवो यज्ञस्य रजसश्च नेता यत्रा नियुद्भिः सचसे शिवाभिः ।
दिवि मूर्धानं दधिषे सुवर्.षां जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहं ॥ {42}

(Both {41} and {42} appearing in T.S.4.4.4.1)

T.B.3.12.3.4 – अनु नोऽद्यानुमति{43} रन्विदनुमतेत्वं{44}

Same as {25} and {26} above

T.B.3.12.3.4 – हव्यवाह{45} स्विष्टं{46}

Same as {39} and {40} above

Anuvakam 6

in the entire 6th Anuvakam " सर्वास्ताः" apperaing 16 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 16 appearances.

सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा । उप कामदुघा दधे ।

तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥

(Appearing in T.B.3.12.6.1)

Anuvakam 7

in the entire 7th Anuvakam " सर्वास्ताः" apperaing 13 times in short form which are highlighted by us in the text for identification.
The expansion is as follows and is common for the all the 13 appearances.

सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा । उप कामदुघा दधे ।

तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥

(Appearing in T.B.3.12.7.1)

Anuvakam 8

in the entire 8th Anuvakam " सर्वास्ताः" apperaing 7 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 7 appearances.

सर्वास्ता इष्टकाः कृत्वा । उप कामदुघा दधे ।
तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा । तया देवतया–ऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥

(Appearing in T.B.3.12.8.1)

3.12 For Kaatakam - 3 (TB 3.12)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	1	10
Anuvakam 2	9	161
Anuvakam 3	4	44
Anuvakam 4	7	121
Anuvakam 5	13	129
Anuvakam 6	6	60
Anuvakam 7	5	51
Anuvakam 8	3	33
Anuvakam 9	8	88
Total →	56	697

For Kaatakam - 1, 2 and 3

	Anuvaakam	Dasini	Vaakyams
Prapaatakam1	11	49	526
Prapaatakam2	10	62	593
Prapaatakam3	9	56	697
Total →	30	167	1816

Summary for entire Braahmanam

	Prapaatakam	Anuvakam	Dasini	Vaakyam
Ashtakam 1	8	78	500	5232
Ashtakam 2	8	96	547	5795
Ashtakam 3	9	134	619	6530
Kaatakam	3	30	167	1816
Total	28	338	1833	19373